

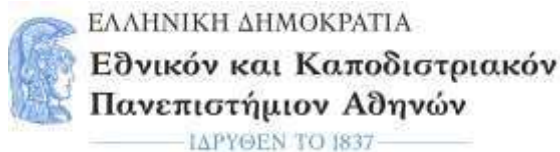
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2021

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Οδηγός Σπουδών

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ»

7^η έκδοση
Αθήνα, Σεπτέμβριος 2021

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Στην αρχική του έκδοση ο οδηγός αυτός εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ) της 15^{ης} Φεβρουαρίου του 2006. Ο παρών Οδηγός Σπουδών συντάχθηκε με βάση το νέο θεσμικό πλαίσιο ίδρυσης και επανίδρυσης των Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/Β'/2017) «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» και την υπ' αριθ. 216772/Ζ1 Υ.Α. (ΦΕΚ 4334/Β'/2017) «Τρόπος κατάρτισης του αναλυτικού προϋπολογισμού λειτουργίας και της έκθεσης βιωσιμότητας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών». Εγκρίθηκε από τη Συνέλευση του Τμήματος της 22ας Φεβρουαρίου 2018 και ισχύει από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 και μετά.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Ο Οδηγός του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός» συντάχθηκε στην 1η του έκδοση από τον ιδρυτικό Διευθυντή, Καθηγητή Γιάννη Ζέρβα (2003-2005). Οι πρώτες τροποποιήσεις έγιναν το 2006-08 με Διευθύντρια την Καθηγήτρια Δήμητρα Κουτσούκη. Η 3η έκδοση και οι επόμενες συντάχθηκαν από τον Καθηγητή Γιώργο Βαγενά (Διευθυντή του προγράμματος από το 2009 ως το 2013) και συμπεριέλαβαν αλλαγές στη δομή και στον κανονισμό των σπουδών, καθώς και στην περιγραφή των μαθημάτων (2009 και εντεύθεν). Η παρούσα έκδοση συντάχθηκε από τη νέα 5μελή συντονιστική επιτροπή του Προγράμματος, με βάση τον νέο πλαίσιο νόμου 4485/2017.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Νικόλαος Αποστολίδης, Καθηγητής (Διευθυντής)

Μαρία Κουτσούμπα, Καθηγήτρια

Γρηγόρης Μπογδάνης, Καθηγητής

Μαρία Ψυχουντάκη, Καθηγήτρια

Ανάργυρος Τουμπέκης, Αναπληρωτής Καθηγητής

Ξένια Κολωνιάρη (Γραμματέας)

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΚΟΣΜΗΤΟΡΑ ΣΧΟΛΗΣ

Το προπτυχιακό προγράμματα αποτελεί τη σάρκα και το μεταπτυχιακό το οξυγόνο μιας πανεπιστημιακής Σχολής. Η Σχολή μας έχει δύο μεταπτυχιακά προγράμματα - στολίδια. Το μονόπετρο «Βιολογία της Άσκησης» και το λευκόχρυσο «Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός». Το πρώτο (1998) μετράει πέντε χρόνια ζωής περισσότερο από το δεύτερο (2003). Το πρόγραμμα «Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού» σφύζει από πολύβουη δραστηριότητα. Χάρη στις άοκνες προσπάθειες και τις στρατηγικές ενοράσεις όλων των προηγούμενων επιτροπών και διευθυντών του, προεξέχοντος του Καθηγητή Γ. Βαγενά, είναι, ύστερα από δεκαεπτά χρόνια ζωής, ένα καλοδομημένο και οργανωμένο πρόγραμμα. Παράγει καινούργια γνώση και μελλοντικά στελέχη υψηλής ποιότητας για ολόκληρη τη χώρα και για όλες τις εκφάνσεις της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού. Πρωταρχικό ρόλο στην καινούργια έκδοση που έχεις αναγνώστη στα χέρια σου, η οποία προέκυψε από την ανανέωση λειτουργίας του Προγράμματος, έπαιξε, ως μεταβατικός Διευθυντής, ο Καθηγητής Γ. Τερζής.

Εύχομαι στην καινούργια διοίκηση του Προγράμματος και στους διδάσκοντες καθηγητές, σπουδές με πιο γρήγορους ρυθμούς και ερευνητικές εργασίες υψηλής πρωτοτυπίας και μεγαλύτερης επιρροής στο αθλητικό γίγνεσθαι και στην κοινωνική διάσταση του αθλητισμού. Ταυτόχρονα, η πολιτεία οφείλει να παρέχει μεταπτυχιακές υποτροφίες και άλλα κίνητρα στους νέους ανθρώπους, γιατί οι μεταπτυχιακές σπουδές συμβάλλουν στην παραγωγή νέας γνώσης και στην οικοδόμηση της οικονομίας και του κοινωνικού ιστού. Την εποχή της υψηλής ανεργίας και των χαμηλών μισθών, τα φτωχά αλλά εργατικά και χαρισματικά άτομα πρέπει να έχουν ευκαιρία στη μεταπτυχιακή μόρφωση. Και η εισαγωγή διδάκτρων, αδιακρίτως, για μεταπτυχιακές σπουδές σίγουρα δεν αποτελεί λύση προς αυτή την κατεύθυνση. Πολύ δε περισσότερο δεν αποτελεί λύση, αλλά μεγεθύνει το πρόβλημα, η ενίσχυση του μισθού του διδακτικού προσωπικού από την καταβολή διδάκτρων φοίτησης.

Αγαπητέ φοιτητή και φοιτήτρια, κάνετε το λυχνάρι της μάθησης χαλινάρι. Να ξέρετε ότι τα άλογα καλπάζουν και χωρίς καβαλάρη. Ποτέ, όμως, δεν θα φτάσουν στον προορισμό σας.

Ο Κοσμήτορας της Σχολής

Καθηγητής Νίκος Γελαδάς

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο Οδηγός αυτός παρέχει χρήσιμες πληροφορίες στους φοιτητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός». Ουσιαστικά, αποτελεί επικαιροποίηση της προηγούμενης έκδοσης. Περιλαμβάνει τέσσερα μέρη, τα οποία αποτελούν τον οδικό και τον καταστατικό χάρτη για επιτυχημένες μεταπτυχιακές σπουδές. Ο οδικός χάρτης ενημερώνει, τόσο για τη δομή και το περιεχόμενο των μαθημάτων όσο και για τον απαιτούμενο αριθμό των διδακτικών μονάδων, προς την απόκτηση του πτυχίου. Ο καταστατικός χάρτης πληροφορεί για τους κανονισμούς και τις διαδικασίες, με βάση τις οποίες ρυθμίζεται και διασφαλίζεται η ομαλή ακαδημαϊκή πορεία και ισονομία στους συμμετέχοντες.

Στην ανανέωση των σπουδών, η οποία επέβαλε και την παρούσα έκδοση, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση ώστε η δομή των σπουδών να είναι φιλική προς τους φοιτητές και το περιεχόμενό τους να είναι περιεκτικό και υψηλού επιπέδου, με βάση τα διεθνή ακαδημαϊκά δεδομένα. Επίσης, ως προς τη διαδικασία υλοποίησης του Προγράμματος, έγινε προσπάθεια να παρέχεται η απαραίτητη άνεση χρόνου για την απόκτηση του πτυχίου.

Ευχή όλων των συντελεστών του Προγράμματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν μια εκπαιδευτική εμπειρία θετική, περιεκτική και ουσιαστική, η οποία θα οδηγήσει σε ένα άριστο επαγγελματικό μέλλον. Σκοπός του παρόντος είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να δομήσουν τις σπουδές τους με τρόπο που να τις ολοκληρώσουν στον ταχύτερο εφικτό χρόνο, με το ελάχιστο δυνατό κόστος και το ποιοτικότερο αποτέλεσμα. Για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται ορθός σχεδιασμός, τα στοιχεία του οποίου περιέχει ο συγκεκριμένος Οδηγός Σπουδών. Κατά συνέπεια, αυτός ο Οδηγός αποτελεί απαραίτητο βοήθημα των φοιτητών, αλλά και όλων των συμμετεχόντων με κάθε ιδιότητα στο Πρόγραμμα.

Καλή και επιτυχημένη ακαδημαϊκή πορεία, με απόκτηση μεστής γνώσης και εμπειριών ζωής!

Ο Διευθυντής του Προγράμματος

Καθηγητής Νικόλαος Γ. Αποστολίδης

Περιεχόμενα

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΚΟΣΜΗΤΟΡΑ ΣΧΟΛΗΣ	4
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	5
1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	7
1.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	8
2 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	10
2.1 ΔΟΜΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	11
2.2 ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	15
2.3 ΕΠΙΛΟΓΗ και ΕΓΓΡΑΦΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	16
2.4 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ.....	17
2.5 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	18
2.6 ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	20
3 ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	23
3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ	24
3.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	26
3.2.1 ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	26
3.2.2 ΚΥΡΙΑ ΜΕΡΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ.....	27
3.2.3 ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ.....	30
3.2.4 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	31
4 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ	32
4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	33
4.2 ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ.....	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α	36
<i>Αίτηση προς την Εσωτερική Επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας – Βιοηθικής</i>	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	43
<i>Υπόδειγμα εντύπου δήλωσης συγκατάθεσης</i>	43

Ι ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

1.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός» (ΦΑΑ) βασίζεται σε τρία επιστημονικά πεδία-Ειδικεύσεις με τις ακόλουθες Κατευθύνσεις:

1) Ειδικευση: Παιδαγωγικές και Ανθρωπιστικές Σπουδές στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό

1. Αθλητική Παιδαγωγική & Διδακτική της Φυσικής Αγωγής
2. Αθλητική Ψυχολογία
3. Κινητική Συμπεριφορά
4. Προσαρμοσμένη Κινητική Δραστηριότητα
5. Ιστορία του Αθλητισμού
6. Φιλοσοφία του Αθλητισμού
7. Κοινωνιολογία του Αθλητισμού
8. Σπουδές στον Χορό

2) Ειδικευση: Οργάνωση Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

1. Οργάνωση & Διοίκηση του Αθλητισμού
2. Μεθοδολογία Αθλητικής Έρευνας
3. Ποσοτική Ανάλυση Αθλητικών Αποτελεσμάτων
4. Αθλητικό Δίκαιο

3) Ειδικευση: Προπονητική Αθλημάτων*

1. Αθλοπαιδιές
2. Γυμναστική
3. Κλασικός Αθλητισμός
4. Υγρός Στίβος

* καλύπτονται όλα τα Ολυμπιακά Αθλήματα

Τίτλος σπουδών: Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 2-ετή μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών και μετά από πλήρη και επιτυχή φοίτηση οδηγεί σε *Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών*.

Συμμετοχή: Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών απευθύνεται σε πτυχιούχους της Επιστήμης της Φυσικής Αγωγής και της Αθλητικής Επιστήμης, ωστόσο, παραμένει ανοιχτό και σε πτυχιούχους οποιασδήποτε άλλης επιστήμης ή πανεπιστημιακής ειδικευσης.

Τομείς δραστηριοποίησης: Οι σύγχρονες γνώσεις που παρέχονται στο ΠΜΣ οδηγούν στη δημιουργία νέων επιστημόνων-ερευνητών. Μέσα από ένα ευρύ φάσμα μαθησιακών και ερευνητικών δράσεων, διασφαλίζεται η υψηλή επιστημονική κατάρτιση στελεχών που μπορούν να δραστηριοποιηθούν σε τομείς όπως:

- Επιστημονικός (πανεπιστήμια, κέντρα ερευνών, αθλητικά εργαστήρια, επιστημονικούς φορείς),
- Επαγγελματικός (δημόσιοι και ιδιωτικοί οργανισμοί, εκπαιδευτήρια, σχολεία, ομοσπονδίες, σύλλογοι, ιατρικά ιδρύματα, δήμοι).

Στόχοι: Οι πτυχιούχοι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών έχουν τα απαραίτητα εφόδια προκειμένου να υπηρετήσουν το κοινωνικό γίγνεσθαι και να ηγηθούν δημιουργικά στην επίτευξη κρίσιμων κοινωνικό-αθλητικών και πολιτιστικών στόχων όπως:

- η προαγωγή της σωματικής και ψυχικής υγείας, της ευρωστίας και της φυσικής κατάστασης του ανθρώπου με την καθημερινή, “διά βίου” σωματική άσκηση,
- η εκπαίδευση, η άθληση και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρίες,
- η μελέτη, καλλιέργεια και μετάδοση των αρχών του Ολυμπισμού και της Αθλητικής Ιστορίας,
- η ανάδειξη ειδικών αθλητικών επιστημόνων - προπονητών σε όλα τα Ολυμπιακά αθλήματα,
- η αναβάθμιση της οργάνωσης των αθλητικών αγώνων και της διοίκησης του αθλητισμού,
- η αναβάθμιση της μελέτης του χορού
- η διεθνής συνεργασία και η διεπιστημονική προσέγγιση φορέων του αθλητισμού,
- η θεσμική και μεθοδολογική στήριξη των δραστηριοτήτων και λειτουργιών της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού.

Αναλυτικότερα, το Πρόγραμμα ΜΣ αποσκοπεί στη μετάδοση τεκμηριωμένης και εφαρμοσμένης γνώσης σε μείζονες τομείς της κοινωνίας:

- **Σχολικό περιβάλλον.** Διερεύνηση θεμάτων που έχουν σχέση με τη φυσική αγωγή, τον αθλητισμό και τα ιδεώδη του στο σχολικό περιβάλλον. Η σωματική, πνευματική, ψυχική, κοινωνική και ηθική ανάπτυξη των παιδιών μελετάται μεθοδικά. Η ανάδειξη νέας γνώσης για τη σχέση της φυσικής δραστηριότητας και της μαθησιακής απόδοσης ή η μέσω της άσκησης αντιμετώπιση ψυχολογικών και άλλων προβλημάτων στο σχολείο, αποτελούν, επίσης, κλασικά παραδείγματα ερευνητικών πεδίων.
- **Αθλητικά ιδεώδη.** Πρωταρχικής αξίας ερευνητικά πεδία αποτελούν οι διαχρονικές και σύγχρονες αρχές και αξίες του αθλητισμού και του Ολυμπισμού. Η μελέτη της ιστορικής, κοινωνικής και φιλοσοφικής βάσης του αθλητισμού και των παιδαγωγικών του προεκτάσεων δύναται να συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό των απόψεων σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο του αθλητισμού και των Ολυμπιακών Αγώνων.
- **Αθλητισμός.** Το πρόγραμμα παρέχει υψηλού επιπέδου κατάρτιση στην προπονησιολογία του αθλητισμού. Κεντρικός στόχος είναι η μελέτη και διερεύνηση εξελιγμένων μεθόδων μεγιστοποίησης των φυσιολογικών και ψυχικών δυνατοτήτων, καθώς και των κινητικών δεξιοτήτων των αθλητών, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση της αθλητικής απόδοσης.
- **Άσκηση αναψυχής.** Η άσκηση για αναψυχή και ευεξία αποτελεί ενδιαφέρον ερευνητικό πεδίο και απασχολεί επιστήμονες διαφόρων συναφών ειδικοτήτων. Η μελέτη των επί μέρους πτυχών της ευεργετικής επίδρασης της άσκησης στη σωματική και ψυχική υγεία είναι πρωταρχικής σημασίας. Οι επιπτώσεις της υποκινητικότητας, λόγω του σύγχρονου τρόπου ζωής, μελετώνται σε σχέση με την ενίσχυση και προαγωγή της υγείας. Η άσκηση στους χώρους εργασίας είναι ένα ακόμη πεδίο έρευνας και νέας γνώσης.
- **Άτομα με αναπηρίες.** Το πρόγραμμα διασφαλίζει την εξειδίκευση στην άσκηση και στην άθληση των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και στη διοργάνωση εθνικών, διεθνών και Παραολυμπιακών αγώνων. Δίνεται έμφαση στον σχεδιασμό προγραμμάτων φυσικής και εκπαιδευτικής αντιμετώπισης των μαθητών με αναπηρίες, καθώς και στην προετοιμασία τους για κοινωνική ένταξη.
- **Αθλητική διοίκηση.** Ο σύγχρονος αθλητισμός έχει ανάγκη από εξειδικευμένες γνώσεις στην οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση των αθλητικών δραστηριοτήτων. Η κατεύθυνση αυτή δίνει σε νέους επιστήμονες τη δυνατότητα να αναπτύξουν δραστηριότητες στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, προς όφελος των ιδίων αλλά και του κοινωνικού συνόλου.
- **Χορός και Πολιτισμός.** Η σε βάθος μελέτη και διδασκαλία του χορού με έμφαση στον ελληνικό παραδοσιακό χορό εντάσσεται στα κύρια θέματα έρευνας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός». Ειδικότερα, ερευνώνται και αναλύονται ζητήματα του χορού από την πλευρά των ανθρωπιστικών, κοινωνικών και θετικών επιστημών αλλά και ζητήματα τεχντροπίας του χορού.
- **«Κρίση» στον αθλητισμό.** Η διερεύνηση των προβλημάτων του σύγχρονου αθλητισμού καλύπτεται, επίσης, επαρκώς. Φαινόμενα όπως ο ανεξέλεγκτος ανταγωνισμός, ο υπέρ-επαγγελματισμός, η βία στους αθλητικούς χώρους, η χρήση απαγορευμένων ουσιών και η εμπορευματοποίηση μελετώνται στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος.
- **Ανάλυση αποτελεσμάτων.** Η μελέτη του αθλητισμού και της φυσικής αγωγής χωρίς την ανάλυση δεδομένων είναι αδύνατη. Οι επιδόσεις, τα ομαδικά στατιστικά και τα δεδομένα μετρήσεων συνιστούν τομείς επιστημονικής διερεύνησης. Η εξειδίκευση στον τομέα αυτό έχει καθιερωθεί διεθνώς και μάλιστα κατά αθλήματα (π.χ. στατιστικά καλαθοσφαίρισης, ποδοσφαίρισης, αντισφαίρισης, πετοσφαίρισης).
- **Τέλη φοίτησης.** Οι μεταπτυχιακές σπουδές στο ΠΜΣ «Φυσική Αγωγή & Αθλητισμός» του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού του ΕΚΠΑ προσφέρονται δωρεάν.
- **Υποτροφία.** Στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνονται δεκτοί, ως υπεράριθμοι της προκήρυξης, υποψήφιοι που έχουν λάβει υποτροφία εσωτερικού ή εξωτερικού. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο υποψήφιος να πληροί τα κριτήρια τα οποία ορίζει η προκήρυξη.

II ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Δομή σπουδών και Μαθήματα
- Θεσμικά όργανα
- Επιλογή και Εγγραφή φοιτητών
- Υποχρεώσεις διδασκόντων
- Υποχρεώσεις φοιτητών
- Πλαίσιο διεξαγωγής έρευνας

2.1 ΔΟΜΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΜΣ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι σπουδές διαρκούν τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Κάθε ακαδημαϊκό έτος ξεκινά την 1η Σεπτέμβρη και ολοκληρώνεται την 31η Αυγούστου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Η πλήρης περάτωση των σπουδών -μέχρι και την αίτηση για ορκωμοσία-, θα πρέπει να έχει γίνει το αργότερο σε έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)

Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος απαιτείται η επιτυχής συμπλήρωση 120 Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) από τις εξής ακαδημαϊκές υποχρεώσεις:

α) Μαθήματα Κορμού

Τέσσερα (4) μαθήματα κορμού. = 28 ECTS

β) Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδίκευσης* = 8 ECTS

γ) Επιλογής Μαθήματα (ή/και Υποχρεωτικά) = 54 ECTS

δ) Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία = 30 ECTS

ε) Δημοσίευση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ) με βάση τον τρόπο δημοσίευσής της βαθμολογείται ως εξής:

Η τελική βαθμολόγηση της ΜΔΕ αθροίζεται από την σύνθεση των (α) βαθμολόγηση της υποστήριξης της εργασίας κατά 60% και (β) βαθμολόγηση της δημοσίευσής της κατά 40%. Η βαθμολόγηση της δημοσίευσης διεξάγεται με τον παρακάτω τρόπο:

5 έως 6:	Αναρτημένη ανακοίνωση (Poster) σε Πανελλήνιο ή Διεθνές Συνέδριο με επιστημονική κριτική επιτροπή
6,1 έως 7:	Προφορική ανακοίνωση σε Πανελλήνιο ή Διεθνές Συνέδριο με επιστημονική κριτική επιτροπή
7,1 έως 8:	Δημοσίευση με πλήρες κείμενο σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων με επιστημονική κριτική επιτροπή
8,1 έως 9:	Δημοσίευση με πλήρες κείμενο σε επιστημονικό περιοδικό με επιστημονική κριτική επιτροπή
9,1 έως 10:	Δημοσίευση με πλήρες κείμενο σε επιστημονικό περιοδικό σε έγκυρες βάσεις δεδομένων (Scopus, PubMed, ERIC, Arts & Humanities, EBSCO, DOAJ, Google Scholar)

στ) Εργαστηριακό - Εκπαιδευτικό Έργο

Επιπρόσθετη προϋπόθεση για την απόκτηση του πτυχίου είναι η προσφορά εκπαιδευτικού ή/και εργαστηριακού έργου διάρκειας τουλάχιστον ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου στο γνωστικό αντικείμενο της ειδίκευσης που έχει επιλέξει ο φοιτητής.

Επιπρόσθετα μαθήματα. Με την εγγραφή τους στο Πρόγραμμα, οι φοιτητές πτυχιούχοι εκτός Σχολών Ε.Φ.Α.Α., υποχρεούνται να παρακολουθήσουν επιπρόσθετα μαθήματα προπτυχιακού επιπέδου, τα οποία θα ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος.

Οι φοιτητές, για τη συμπλήρωση των ECTS, δεν δύναται να επιλέξουν εναλλακτικά ή συμπληρωματικά μαθήματα επιλογής άλλο ΠΜΣ του Τμήματος ή άλλης Σχολής ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ.

ΦΟΙΤΗΣΗ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών προβλέπει την τακτική, υποχρεωτική και διά ζώσης παρακολούθηση των μαθημάτων του Προγράμματος. Η πλήρης φοίτηση διαρκεί τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος, ο/η φοιτητής/τρια έχει τη δυνατότητα μερικής φοίτησης ή αναστολής της φοίτησης ως εξής:

- **Μερική φοίτηση:** Μετά την αιτιολογημένη αίτηση του/της μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας και τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, παρέχεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης. Η περάτωση των σπουδών στο πλαίσιο της μερικής φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής διάρκειας του ΠΜΣ (οκτώ εξάμηνα).
- **Αναστολή φοίτησης.** Μετά την αιτιολογημένη αίτηση του/της μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας και τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, εάν έχει οριστεί, παρέχεται η δυνατότητα προσωρινής αναστολής φοίτησης, η οποία δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα εξάμηνα.

Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Η δυνατότητα αναστολής σπουδών εξετάζεται μετά την υποβολή αιτιολογημένου γραπτού αιτήματος του/της φοιτητή/τριας προς τη Συντονιστική Επιτροπή και δεν υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα εξάμηνα. Η ΣΕ γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση.

Διαγραφή από το ΠΜΣ. Λόγο διαγραφής από το Πρόγραμμα συνιστά: (α) η αδυναμία του φοιτητή να ολοκληρώσει τις σπουδές του μέσα στον προβλεπόμενο χρόνο (4-6 ακαδημαϊκά εξάμηνα), (β) η ελλιπής φοίτηση, κάτω από το 80% των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων, (γ) η οριστική αποτυχία (βαθμός <5) στην εξέταση από την ορισθείσα επιτροπή (τριμελής επιτροπή μελών ΔΕΠ του Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα) (δ) αποτυχία σε τρία μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών, (ε) η αποδεδειγμένη λογοκλοπή κατά τη συγγραφή των εργασιών του, (στ) η αντιγραφή στις εξετάσεις, (ζ) πειθαρχικό παράπτωμα λόγω ανάρμοστης ή αντιδεοντολογικής συμπεριφοράς.

Αποφοίτηση. Η αποφοίτηση γίνεται σε ειδική συνεδρίαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Τον όρκο διαβάζει ο πρώτος στη βαθμολογία μεταπτυχιακός φοιτητής από όλες τις ειδικεύσεις.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τα παρεχόμενα μαθήματα διαχωρίζονται σε μαθήματα Κορμού, σε Υποχρεωτικά και σε Επιλεγόμενα (κωδικός, τίτλος και ECTS):

α) Μαθήματα Κορμού

500	ΜΚ Μεθοδολογία Έρευνας I	7 ECTS
501	ΜΚ Στατιστική στη Φ.Α.Α. I	7 ECTS
503	ΜΚ Μεθοδολογία Έρευνας II	7 ECTS
504	ΜΚ Στατιστική στη Φ.Α.Α. II *	7 ECTS

* για τις κατευθύνσεις *Ιστορία του Αθλητισμού, Φιλοσοφία του Αθλητισμού, Κοινωνιολογία του Αθλητισμού, Αθλητικό Δίκαιο, Σπουδές στον Χορό*, το μάθημα αυτό είναι επιλογής.

508	ΜΚ Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	30 ECTS
-----	-------------------------------------	---------

β) Υποχρεωτικά Μαθήματα

Ειδίκευση: Παιδαγωγικές και Ανθρωπιστικές Σπουδές στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό
(κάθε μάθημα = 8ECTS)

520	ΚΑ Αθλητική Παιδαγωγική και Διδακτική Φυσικής Αγωγής
521	ΚΑ Αθλητική Ψυχολογία
522	ΚΑ Κινητική Συμπεριφορά
523	ΚΑ Προσαρμοσμένη Κινητική Δραστηριότητα
524	ΚΑ Κοινωνιολογία του Αθλητισμού
525	ΚΑ Φιλοσοφία του Αθλητισμού
526	ΚΑ Ιστορία της Φυσικής Αγωγής
528	ΚΑ Σπουδές στον Χορό

Ειδίκευση: Οργάνωση Αθλητισμού (κάθε μάθημα = 8 ECTS)

527	ΚΑ Οργάνωση & Διοίκηση του Αθλητισμού
529	ΚΑ Αθλητικό Δίκαιο

Ειδίκευση: Προπονητική Αθλημάτων

530	ΠΡ Θεωρία & Μεθοδολογία της Προπόνησης (8 ECTS)
-----	---

γ) Επιλογής - Υποχρεωτικά Μαθήματα**Ειδικευση: Παιδαγωγικές και Ανθρωπιστικές Σπουδές στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό**

630	ΚΑ Πειραματική Αθλητική Ψυχολογία	8 ECTS
627	ΚΑ Ειδικά Θέματα Αθλητικής Ψυχολογίας	8 ECTS
632	ΚΑ Καθοδηγούμενη Μελέτη Αθλητικής Ψυχολογίας	8 ECTS
634	ΚΑ Πειραματική Κινητική Συμπεριφορά	8 ECTS
628	ΚΑ Ειδικά Θέματα Κινητικής Συμπεριφοράς	8 ECTS
636	ΚΑ Καθοδηγούμενη Μελέτη Κινητικής Συμπεριφοράς	8 ECTS
629	ΚΑ Ειδικά Θέματα Αθλητικής Παιδαγωγικής & Διδακτικής Φ.Α.	8 ECTS
640	ΚΑ Καθοδηγούμενη Μελέτη Αθλητικής Παιδαγωγικής & Διδακτικής Φ.Α.	8 ECTS
641	ΚΑ Πειραματική Προσαρμοσμένη Κινητική Δραστηριότητα	8 ECTS
667	ΚΑ Ειδικά Θέματα Προσαρμοσμένης Κινητικής Δραστηριότητας	8 ECTS
643	ΚΑ Καθοδηγούμενη. Μελέτη Προσαρμοσμένης Κινητικής Δραστηριότητας	8 ECTS
668	ΚΑ Ειδικά Θέματα Κοινωνιολογίας του Αθλητισμού	8 ECTS
646	ΚΑ Καθοδηγούμενη Μελέτη Κοινωνιολογίας του Αθλητισμού	8 ECTS
669	ΚΑ Ειδικά Θέματα Φιλοσοφίας του Αθλητισμού	8 ECTS
649	ΚΑ Καθοδηγούμενη Μελέτη φιλοσοφίας του Αθλητισμού	8 ECTS
651	ΚΑ Ιστορία Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων	8 ECTS
670	ΚΑ Ειδικά θέματα Ιστορίας Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	8 ECTS
653	ΚΑ Καθοδηγούμενη Μελέτη Ιστορίας Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού	8 ECTS
671	ΚΑ Ειδικά Θέματα Σπουδών στον Χορό	8 ECTS
659	ΚΑ Καθοδηγούμενη Μελέτη Σπουδών στον Χορό	8 ECTS
761	ΚΑ Θεωρία της Επιστήμης	8 ECTS

Ειδικευση: Οργάνωση Αθλητισμού

672	ΚΑ Ειδικά Θέματα Οργάνωσης & Διοίκησης Αθλητισμού	8 ECTS
656	ΚΑ Καθοδηγούμενη. Μελέτη Οργάνωσης & Διοίκηση Αθλητισμού	8 ECTS
673	ΚΑ Ειδικά Θέματα Ποσοτικής Ανάλυσης Αθλητικών Αποτελεσμάτων	8 ECTS
666	ΚΑ Καθοδηγούμενη. Μελέτη Ποσοτικής Ανάλυσης Αθλ. Αποτελεσμάτων	8 ECTS
674	ΚΑ Ειδικά Θέματα Αθλητικού Δικαίου	8 ECTS
662	ΚΑ Καθοδηγούμενη Μελέτη Αθλητικού Δικαίου	8 ECTS
761	ΚΑ Θεωρία της Επιστήμης	8 ECTS

Ειδικευση: Προπονητική Αθλημάτων

753	ΠΡ Ειδικά Θέματα Αθλοπαιδιών	8 ECTS
748	ΠΡ Καθοδηγούμενη Μελέτη Αθλοπαιδιών	8 ECTS
754	ΠΡ Ειδικά Θέματα Γυμναστικής	8 ECTS
749	ΠΡ Καθοδηγούμενη Μελέτη Γυμναστικής	8 ECTS
755	ΠΡ Ειδικά Θέματα Κλασικού Αθλητισμού	8 ECTS
750	ΠΡ Καθοδηγούμενη Μελέτη Κλασικού Αθλητισμού	8 ECTS
756	ΠΡ Ειδικά Θέματα Υγρού Στίβου	8 ECTS
751	ΠΡ Καθοδηγούμενη Μελέτη Υγρού Στίβου	8 ECTS
760	ΠΡ Βιολογικές Βάσεις Αθλητικής Απόδοσης	8 ECTS
761	ΚΑ Θεωρία της Επιστήμης	8 ECTS

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. Ειδίκευση: Παιδαγωγικές και Ανθρωπιστικές Σπουδές στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Μεθοδολογία Έρευνας I	7	Μεθοδολογία Έρευνας II	7
Στατιστική στη Φ.Α.Α. I	7	Στατιστική στη Φ.Α.Α. II**	7
Βασικό μάθημα Κατεύθυνσης*	8	Ειδικά Θέματα Κατεύθυνσης*	8
1 μάθημα επιλογής	8	1 μάθημα επιλογής	8
Σύνολο	30	Σύνολο	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ		Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Καθοδηγούμενη Μελέτη Κατεύθυνσης*	30	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	30
Σύνολο	30	Σύνολο	30

*Κατευθύνσεις: *Αθλητική Παιδαγωγική και Διδακτική Φυσικής Αγωγής, Αθλητική Ψυχολογία, Κινητική Συμπεριφορά, Προσαρμοσμένη Κινητική Δραστηριότητα, Κοινωνιολογία του Αθλητισμού, Φιλοσοφία του Αθλητισμού, Ιστορία της Φυσικής Αγωγής, Σπουδές στον Χορό*

**Για τις Κατευθύνσεις *Κοινωνιολογία του Αθλητισμού, Φιλοσοφία του Αθλητισμού, Ιστορία της Φυσικής Αγωγής και Σπουδές στον Χορό* δεν συνιστά μάθημα κορμού.

2. Ειδίκευση: Οργάνωση Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Μεθοδολογία Έρευνας I	7	Μεθοδολογία Έρευνας II	7
Στατιστική στη Φ.Α.Α. I	7	Στατιστική στη Φ.Α.Α. II**	7
Βασικό μάθημα Κατεύθυνσης*	8	Ειδικά Θέματα Κατεύθυνσης*	8
1 μάθημα επιλογής	8	1 μάθημα επιλογής	8
Σύνολο	30	Σύνολο	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ		Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Καθοδηγούμενη Μελέτη Κατεύθυνσης*	30	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	30
Σύνολο	30	Σύνολο	30

*Κατευθύνσεις: *Οργάνωση και Διοίκηση Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Μεθοδολογία Αθλητικής Έρευνας, Ποσοτική Ανάλυση Αθλητικών Αποτελεσμάτων και Αθλητικό Δίκαιο*

**Για την Κατεύθυνση *Αθλητικό Δίκαιο* δεν συνιστά μάθημα κορμού.

3. Ειδίκευση: Προπονητική Αθλημάτων

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ		Β' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Μεθοδολογία Έρευνας I	7	Μεθοδολογία Έρευνας II	7
Στατιστική στη Φ.Α.Α. I	7	Στατιστική στη Φ.Α.Α. II	7
Βασικό μάθημα Κατεύθυνσης*	8	Μέθοδοι Αξιολόγησης στην	8
1 μάθημα επιλογής	8	Αθλητική Προπόνηση	8
		Ειδικά Θέματα Κατεύθυνσης*	
Σύνολο	30	Σύνολο	30

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ		Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ECTS
Καθοδηγούμενη Μελέτη Κατεύθυνσης*	30	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	30
Σύνολο	30	Σύνολο	30

*Κατευθύνσεις: *Αθλοπαιδιές, Γυμναστική, Κλασικός Αθλητισμός, Υγρός Στίβος*

2.2 ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Για την οργάνωση και λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός» (ΠΜΣ-ΦΑΑ) αρμόδια όργανα είναι:

Σύγκλητος του Πανεπιστημίου. Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου είναι αρμόδια για κάθε θέμα διοικητικού ή οργανωτικού χαρακτήρα που σχετίζεται με τις μεταπτυχιακές σπουδές.

Συνέλευση του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος είναι αρμόδια για τον έλεγχο και την έγκριση των εισηγήσεων της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ που αφορούν: στον ορισμό μελών Εξεταστικών Επιτροπών, στην απονομή μεταπτυχιακών διπλωμάτων, στη συγκρότηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και Επιλογής των υποψηφίων, καθώς και για κάθε θέμα που προβλέπεται από επιμέρους διατάξεις του Ν. 4485/2017.

Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ. Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του Προγράμματος. Αποτελείται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ τα οποία εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος με διετή θητεία. Οι αρμοδιότητες της Συντονιστικής Επιτροπής είναι: η παρακολούθηση και ο συντονισμός του Προγράμματος, ο ορισμός μελών Εξεταστικών Επιτροπών. Εξετάζει τις ενστάσεις που υποβάλλονται για οποιονδήποτε λόγο και προωθεί τις αποφάσεις της στη Συνέλευση του Τμήματος προς επικύρωση.

Διευθυντής ΠΜΣ. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ συντονίζει τις εργασίες της Συντονιστικής Επιτροπής. Εκλέγεται μαζί με τον Αναπληρωτή του και τα άλλα τέσσερα (4) μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής από τη Συνέλευση του Τμήματος και ορίζεται με απόφασή της για διετή θητεία.

Επιβλέπων Καθηγητής. Ο επιβλέπων καθηγητής ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ κατά την πρώτη συνεδρίαση μετά την έναρξη των μαθημάτων κάθε Ακαδημαϊκού έτους. Αναλαμβάνει την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πορείας των σπουδών καθώς και την καθοδήγηση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του φοιτητή μέχρι τη δημόσια υποστήριξή της, σύμφωνα με τους κανονισμούς του ΠΜΣ. Είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος και ανήκει σε βαθμίδα καθηγητή (τακτικός, αναπληρωτής, επίκουρος). Αλλαγή του επιβλέποντα μπορεί να πραγματοποιηθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από αιτιολογημένο αίτημα είτε του επιβλέποντα καθηγητή είτε του φοιτητή. Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών τους οποίους αναλαμβάνει κάθε επιβλέπων καθηγητής είναι πέντε (5) φοιτητές.

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή. Ο ορισμός της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ. Η επιλογή των μελών γίνεται με βάση το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ), το επιστημονικό πεδίο-Ειδίκευση και την Κατεύθυνση του υποψηφίου. Απαρτίζεται από τον επιβλέποντα που προέρχεται από το οικείο Τμήμα και δύο άλλα μέλη, εκ των οποίων το ένα τουλάχιστον προέρχεται από το οικείο Τμήμα και το τρίτο μπορεί να είναι άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ Στην τριμελή εξεταστική επιτροπή μπορούν να συμμετέχουν όλοι οι διδάσκοντες του ΠΜΣ. Η επιτροπή αυτή αναλαμβάνει τόσο την καθοδήγηση εκπόνησης της ΜΔΕ όσο και την αξιολόγηση και κρίση της ΜΔΕ κατά την παρουσίαση της πρότασης και την τελική υποστήριξη της ΜΔΕ.

Η Γραμματεία του ΠΜΣ έχει ως καθήκον τη γραμματειακή υποστήριξη του ΠΜΣ, όπως την προετοιμασία της διαδικασίας εισδοχής υποψηφίων, την τήρηση των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, τη γραμματειακή υποστήριξη της ΣΕ, και την καταχώριση βαθμολογιών. Επίσης η γραμματεία του ΠΜΣ υποστηρίζει τον Διευθυντή του Προγράμματος στο έργο του. Κρατάει πρακτικά και ενημερώνει τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής για τα θέματα που αφορούν στο ΠΜΣ. Καταρτίζει το ημερολόγιο ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους. Δέχεται τα αιτήματα των καθηγητών και των φοιτητών του ΠΜΣ και καταρτίζει μαζί με τον Διευθυντή την ατζέντα των συνεδριάσεων της Συντονιστικής Επιτροπής. Οργανώνει τον συντονισμό και την κατάρτιση του ωρολογίου προγράμματος παρουσίασης των προτάσεων και υποστήριξης των Μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών. Ενημερώνει μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όλα τα μέλη της κοινότητας για το πρόγραμμα παρουσιάσεων και υποστηρίξεων στην αρχή της εβδομάδας.

2.3 ΕΠΙΛΟΓΗ και ΕΓΓΡΑΦΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Θεσμική διαδικασία

α) Μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ, και το αργότερο μέχρι το τέλος Μαρτίου κάθε ακαδημαϊκού έτους, η Συνέλευση του Τμήματος, με σχετική απόφασή της, ορίζει για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος τα εξής:

- (i) τον αριθμό των εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών ανά Ειδίκευση και Κατεύθυνση,
- (ii) τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλογής,
- (iii) τις χρονικές προθεσμίες της διαδικασίας,
- (iv) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (αίτηση, πτυχία, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις), και
- (v) την Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιλογής των υποψηφίων καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη προϋπόθεση.

β) Η Γραμματεία του Τμήματος δημοσιοποιεί, με ενημερωτικά έντυπα στο διαδίκτυο ή/και με ανακοινώσεις τη σχετική απόφαση της Συνέλευσης υπό μορφή προκήρυξης-πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

γ) Κάθε υποψήφιος για εισαγωγή στο Πρόγραμμα μπορεί να λάβει από τη Γραμματεία του Προγράμματος πληροφορίες σχετικά με τα έντυπα της αίτησης και των συστατικών επιστολών, τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Προγράμματος.

δ) Η τελική επιλογή των εισακτέων γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ και η επικύρωση του πίνακα εισακτέων από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Συνολικός αριθμός εισακτέων. Ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών στο ΠΜΣ ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) άτομα κατ' έτος.

Προϋποθέσεις & Κριτήρια εισαγωγής *

* Οι ακριβείς προϋποθέσεις και τα κριτήρια εισαγωγής που αναγράφονται παρακάτω ενδέχεται να τροποποιηθούν σε επόμενη προκήρυξη του ΠΜΣ.

Βασικό πτυχίο. Γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού των Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής και πτυχιούχοι ΑΕΙ από τμήματα συναφή των επιστημονικών περιοχών του προγράμματος. Για τους κατόχους πτυχίων από ιδρύματα της αλλοδαπής απαιτείται αναγνώριση του τίτλου σπουδών από τον ΔΟΑΤΑΠ. Μέλη Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 34, παρ. 1 του Ν. 4485/2017, μπορούν, μετά από αίτησή τους, να εγγραφούν στο ΠΜΣ ως υπεράριθμοι, και μόνο ένας κατ' έτος, σε κατεύθυνση συναφή με το αντικείμενο και το έργο που επιτελούν στο Τμήμα. Για πτυχιούχους ΑΕΙ από Σχολές ή Τμήματα εκτός Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, απαιτείται η παρακολούθηση μαθημάτων του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, μετά από εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Κατεύθυνσεις. Αθλητική Παιδαγωγική και Διδακτική Φυσικής Αγωγής, Αθλητική Ψυχολογία, Κινητική Συμπεριφορά, Προσαρμοσμένη Κινητική Δραστηριότητα, Ιστορία του Αθλητισμού, Φιλοσοφία του Αθλητισμού, Κοινωνιολογία του Αθλητισμού, Αθλητικό Δίκαιο, Σπουδές στον Χορό, Οργάνωση και Διοίκηση του Αθλητισμού, Μεθοδολογία Αθλητικής Έρευνας, Ποσοτική Ανάλυση Αθλητικών Αποτελεσμάτων, Αθλοπαιδιάς, Γυμναστική, Κλασικός Αθλητισμός, Υγρός Στίβος.

Κριτήρια αξιολόγησης. Η αξιολόγηση και τελική επιλογή των υποψηφίων γίνεται με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων: (α) βαθμός πτυχίου, (β) βαθμός συναφών – με την αιτούμενη ειδίκευση - προπτυχιακών μαθημάτων, (γ) πτυχιακή εργασία, (δ) δύο (2) συστατικές επιστολές, (στ) συνέντευξη, (ε) πιστοποιημένη γνώση αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2 ή C1 ή C2, (ζ) πιστοποιημένη γνώση προγράμματος στατικής ανάλυσης, (η) επιστημονικές δημοσιεύσεις, (θ) δεύτερο πτυχίο (ΑΕΙ, ΤΕΙ).

Από τα παραπάνω κριτήρια **προαπαιτούμενα** είναι τα εξής: (α) ο βαθμός πτυχίου, ο οποίος θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος ή ίσος με έξι και μισό ($\geq 6,5$) και (β) η πιστοποιημένη γνώση αγγλικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον B2.

Δικαιολογητικά. (α) Για όλα τα κριτήρια αξιολόγησης απαιτούνται τα αντίστοιχα επικυρωμένα παραστατικά, (β) κατατίθεται το σώμα της πτυχιακής εργασίας ή/και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και (γ) κατατίθεται υπογεγραμμένη δήλωση του Νόμου 1599 περί γνησιότητας όλων των κατατεθειμένων παραστατικών.

Εγγραφή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Φοιτητική ιδιότητα. Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή στο Πρόγραμμα. Οι φοιτητές είναι πλήρους φοίτησης, εκτός εάν λάβουν έγκριση για μερική φοίτηση από τη ΣΕ του ΠΜΣ και τη Συνέλευση του Τμήματος. Οι φοιτητές πλήρους φοίτησης οφείλουν να παρακολουθήσουν αριθμό μαθημάτων, τα οποία αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 15 ECTS ανά εξάμηνο.

Εγγραφή και Μαθήματα. Η εγγραφή του φοιτητή στο Πρόγραμμα και η δήλωση των μαθημάτων τα οποία θα παρακολουθήσει, είναι υποχρεωτική για κάθε εξάμηνο και πρέπει να γίνει πριν από την καταληκτική ημερομηνία που ορίζεται στο ημερολόγιο ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων. Μη τήρηση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου.

Σχετικά έντυπα. Για την εγγραφή του ο φοιτητής δηλώνει ηλεκτρονικά το σύνολο των μαθημάτων που θα παρακολουθήσει. Η δήλωση εκτυπώνεται, υπογράφεται από τον επιβλέποντα καθηγητή και κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Προσθήκη μαθήματος δεν γίνεται δεκτή πέραν της καταληκτικής ημερομηνίας δήλωσης των μαθημάτων. Ανάλογη διαδικασία ακολουθείται για να αποσυρθεί ο φοιτητής από την παρακολούθηση ενός μαθήματος ή να το αντικαταστήσει με άλλο μάθημα. Σε αυτήν την περίπτωση υπογράφουν το αντίστοιχο έντυπο οι αρμόδιοι διδάσκοντες.

Αλλαγή δήλωσης μαθήματος. Εντός 15 ημερών από την έναρξη των μαθημάτων, ο φοιτητής, με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, δύναται να αποσυρθεί από κάποιο μάθημα, το οποίο μπορεί να αντικατασταθεί με άλλο. Μετά την προθεσμία αυτή, ο φοιτητής δεν μπορεί αποσυρθεί από το μάθημα, το οποίο θα καταγραφεί στην κατάσταση της αναλυτικής του βαθμολογίας και θα πρέπει να ολοκληρωθεί επιτυχώς.

2.4 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

Κάθε **διδάσκων** στο ΠΜΣ-ΦΑΑ θα πρέπει:

- α. Να εξαντλεί τις υπάρχουσες δυνατότητες και να δημιουργεί νέες, ώστε η κινητικότητα του Προγράμματος να είναι συνεχής και παραγωγική.
- β. Να σέβεται εμπράκτως και να προασπίζει, χωρίς όρους και διακρίσεις, την προσωπικότητα και τα δικαιώματα του φοιτητή.
- γ. Να διαφυλάσσει την αξία και το κύρος της επιστημονικής και ερευνητικής δεοντολογίας και να εφαρμόζει τους κανόνες του ΠΜΣ.
- δ. Να διευρύνει και να ανανεώνει τις γνώσεις του για να είναι σε θέση να προσφέρει σύνθετη, διεπιστημονική και σύγχρονη γνώση.
- ε. Να είναι προσιτός και συνεργάσιμος και να παρέχει τις γνώσεις και τις εμπειρίες του για την επιτυχή πορεία των φοιτητών στις σπουδές τους.
- στ. Να παρουσιάζει από την 1^η διάλεξη πλήρες και σαφές σχέδιο μαθήματος, με θεματικές ενότητες, τρόπο αξιολόγησης, εξετάσεις, βιβλιογραφικές πηγές κ.λπ.
- ζ. Να οργανώνει συζήτηση για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών, με στόχο τον εντοπισμό των λαθών και τη μεγιστοποίηση της μάθησης.
- η. Να χρησιμοποιεί τόσο την αυτό-αξιολόγηση όσο και την ετερο-αξιολόγηση των φοιτητών, με στόχο την καλλιέργεια της αντικειμενικότητας και της υπευθυνότητας.
- θ. Να ανακοινώνει τα αποτελέσματα των εξετάσεων εντός 30 εργάσιμων ημερών από τη διεξαγωγή τους.
- ι. Να ανακοινώνει τις ημέρες και ώρες κατά τις οποίες οι φοιτητές θα μπορούν να δουν το γραπτό τους για να κατανοήσουν τα λάθη τους.
- κ. Να καταθέτει στη γραμματεία του Προγράμματος, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, τις βαθμολογίες κάθε μαθήματος που έχει υπό την ευθύνη του.

Ως **επιβλέπων** καθηγητής θα πρέπει:

- α. Να έχει την τελική ευθύνη της επιλογής του θέματος έρευνας για κάθε έναν από τους μεταπτυχιακούς του φοιτητές.

- β. Να καθοδηγεί την οργάνωση της ερευνητικής πρότασης, με στόχο την τεκμηρίωσή της και την εύστοχη παρουσίασή της.
- γ. Να επιβλέπει την υλοποίηση της σχεδιασθείσας έρευνας, ανεξάρτητα από τον υπόλοιπο φόρτο εργασίας του.
- δ. Να ενημερώνει τη Συντονιστική Επιτροπή σε περίπτωση που αδυνατεί να αναλάβει ή να συνεχίσει την επίβλεψη ενός μεταπτυχιακού φοιτητή.

2.5 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Ακαδημαϊκές υποχρεώσεις

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής, για την επιτυχή συμμετοχή του στο Πρόγραμμα, θα πρέπει να κατανοήσει και να αποδεχτεί ότι:

- α. Η συμμετοχή στο Πρόγραμμα αποτελεί συνειδητή απόφαση και στοχεύει στην απόκτηση μεταπτυχιακής εξειδίκευσης και στην επιστημονική προσφορά.
- β. Το ακαδημαϊκό ήθος η επιστημονική συνέπεια και αντικειμενικότητα, καθώς και η τήρηση της επιστημονικής και ερευνητικής δεοντολογίας (όπως ορίζεται στον κανονισμό ερευνητικής δεοντολογίας και στο κεφάλαιο IV του Οδηγού Σπουδών του ΠΜΣ– τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος), αποτελούν τα θεμέλια του Προγράμματος.
- γ. Η συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή είναι επιβεβλημένη και καθοριστική για τη διαμόρφωση και την υλοποίηση των σπουδών του.
- δ. Το ύψιστο δικαίωμα της άποψης σε θέματα επιστημονικά και ερευνητικά αποτελεί την «αιχμή του δόρατος» της επιτυχίας στο Πρόγραμμα.
- ε. Η άριστη συνεργασία με τα μέλη της τριμελούς Εξεταστικής του Επιτροπής, για ζητήματα που άπτονται της έρευνας, είναι επιβεβλημένη.
- στ. Οι εργασίες και οι εξετάσεις του φοιτητή αποτελούν «καρπούς» αποκλειστικώς ατομικής ικανότητας, γνώσης και προσπάθειας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής δεοντολογίας (βλέπε κανονισμό ερευνητικής δεοντολογίας, -κεφάλαιο IV Οδηγού Σπουδών του ΠΜΣ– τα οποία είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος).
- ζ. Η συμμετοχή σε διαδικασία οποιασδήποτε μορφής αντιγραφής ή «κλοπής πνευματικής εργασίας» μπορεί να οδηγήσει σε οριστική διαγραφή από το Πρόγραμμα.
- η. Η συμμετοχή στις προγραμματισμένες ή έκτακτες δραστηριότητες του Προγράμματος είναι υποχρεωτική, ανελλιπής και δημιουργική.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α΄ κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Ίδρυμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (παρ.3, αρ.34, Ν.4485/2017).

Υποχρεώσεις φοίτησης

- α. Η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών στα μαθήματα και στις σχετικές δραστηριότητες είναι υποχρεωτική και αξιολογείται από τους διδάσκοντες.
- β. Κάθε φοιτητής θα πρέπει να παρακολουθήσει τουλάχιστον δέκα (10) παρουσιάσεις ερευνητικών προτάσεων ή/και υποστηρίξει διατριβών, μέχρι την παρουσίαση της δικής του ερευνητικής πρότασης.
- γ. Προβλήματα ελλιπούς παρακολούθησης των μαθημάτων αντιμετωπίζονται, κατά σειρά, από τον διδάσκοντα, τον επιβλέποντα καθηγητή, τη Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ.
- δ. Προβλήματα ελλιπούς φοίτησης λόγω υγείας ή άλλων κοινωνικών ή οικογενειακών προβλημάτων επιλύονται στη Συντονιστική Επιτροπή, μετά από σχετικό αίτημα του φοιτητή και σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή.
- ε. Η ελλιπής φοίτηση σε δύο (2) ή περισσότερα μαθήματα αντιμετωπίζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή και μπορεί να οδηγήσει σε πλήρη διαγραφή του φοιτητή από το Πρόγραμμα.
- ζ. Η πληρότητα της διδασκαλίας κάθε μαθήματος κατοχυρώνεται όταν έχει πραγματοποιηθεί το 80% των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας.

η. Οι φοιτητές προσφέρουν εκπαιδευτικό ή εργαστηριακό έργο ενός εξαμήνου σε γνωστικό αντικείμενο της Ειδίκευσής τους, που βεβαιώνεται από τον επιβλέποντα καθηγητή.

ζ. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής με την εγγραφή του στο Πρόγραμμα:

- i. αποδέχεται τις οδηγίες του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος,
- ii. αναγνωρίζει το δικαίωμα της Συντονιστικής Επιτροπής να εισηγηθεί στη Συνέλευση του Τμήματος τη διαγραφή του σε περίπτωση οριστικής αποτυχίας,
- iii. αποδέχεται τις υποχρεώσεις που καθορίζει κάθε διδάσκων κατά τη διδακτική και βαθμολογική οργάνωση του μαθήματος που διδάσκει,
- iv. αποδέχεται την αναπλήρωση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος από τον διδάσκοντα σε περίπτωση αργιών ή άλλων σοβαρών κωλυμάτων.

Αξιολόγηση της απόδοσης

α. Η αξιολόγηση της ακαδημαϊκής απόδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με βάση την δεκαβάθμια κλίμακα, με ελάχιστο βαθμό προβιβασμού (επάρκεια) το πέντε (5) (Πίνακας 1).

Πίνακας 1 - Κλιμάκωση της Βαθμολογικής Αξιολόγησης

ΒΑΘΜΟΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
8,5 έως 10	Άριστα
6,5 έως 8,4	Λίαν καλώς
5 έως 6,4	Καλώς
<5	Ανεπαρκώς

β. Η αξιολόγηση του φοιτητή μπορεί να προκύψει από τη συνεκτίμηση της απόδοσής του σε εξετάσεις (γραπτές, προφορικές), εργασίες, ασκήσεις και στη γενική εικόνα συμμετοχής του στο μάθημα.

γ. Ο διδάσκων καθηγητής μπορεί να συνεκτιμήσει στοιχεία όπως το ενδιαφέρον, η συμμετοχή, η εργατικότητα, η επινοητικότητα, η κριτική σκέψη, η ερευνητική και επαγωγική ικανότητα, η συνεργασία κ.ά.

δ. Η αξιολόγηση σε κάθε μάθημα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του διδάσκοντα καθηγητή και αποτέλεσμα της αντικειμενικής εκτίμησης της απόδοσης του μεταπτυχιακού φοιτητή.

ε. Ο διδάσκων καθηγητής κάθε μαθήματος καθορίζει τον τρόπο αξιολόγησης, ανάλογα με τις απαιτήσεις και τις ιδιαιτερότητες του μαθήματός του.

στ. Η βαθμολογία κάθε μαθήματος κατατίθεται στη Γραμματεία του Προγράμματος εντός 30 εργάσιμων ημερών από την ημέρα της εξέτασης.

ζ. Το μάθημα *Καθοδηγούμενη Μελέτη Ειδίκευσης* ολοκληρώνεται με την παρουσίαση της Ερευνητικής Πρότασης του φοιτητή. Η βαθμολογία της *Καθοδηγούμενης Μελέτης Ειδίκευσης* υποβάλλεται μετά την παρουσίαση της ερευνητικής πρότασης.

η. Επιτρέπεται μία (1) μόνο περίπτωση αποτυχίας (βαθμός <5) σε μάθημα. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας στο ίδιο μάθημα, ο φοιτητής διαγράφεται από το ΠΜΣ. Συνολικά, επιτρέπονται μόνο δύο (2) αποτυχίες (βαθμός <5) σε δύο (2) διαφορετικά μαθήματα. Σε περίπτωση τρίτης (3^{ης}) αποτυχίας (σε τρία διαφορετικά μαθήματα) ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα. Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει και στη δεύτερη εξέταση ενός μαθήματος -και σύμφωνα με τον Κανονισμό θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα-, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ του Τμήματος, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα, και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή επαναληπτικής εξέτασης εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

θ. Φοιτητής που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν συμμετέχει στην τελική εξέταση - αξιολόγηση του μαθήματος θεωρείται ότι απέτυχε και έχει μια (1) μόνο ευκαιρία για επανεξέταση στο ίδιο μάθημα σε επόμενη εξεταστική περίοδο.

ι. Σε περίπτωση αποτυχίας σε ένα μάθημα (βαθμός <5) κατά την πρώτη εξέταση, και εφόσον ο φοιτητής δεν έχει εξεταστεί και αποτύχει δεύτερη φορά στο ίδιο μάθημα, ο διδάσκων καθηγητής δύναται να ζητήσει εγγράφως από τη Συντονιστική Επιτροπή, την επανεγγραφή και παρακολούθηση του ίδιου μαθήματος από τον φοιτητή στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος (ή όταν προσφέρεται το μάθημα). Στην περίπτωση αυτή, ο φοιτητής έχει δυνατότητα για μία μόνο εξέταση. Σε περίπτωση αποτυχίας, διαγράφεται από το Πρόγραμμα.

κ. Φοιτητής ο οποίος δεν παρακολούθησε μάθημα που είχε δηλώσει και δεν είχε αποσύρει εγγράφως την παρακολούθησή του, εντός των προβλεπόμενων 15 ημερών από την έναρξη των μαθημάτων, χρεώνεται με αποτυχία στο μάθημα και υποχρεούται να το παρακολουθήσει επιτυχώς σε επόμενο εξάμηνο με δυνατότητα μίας (1) μόνο εξέτασης.

2.6 ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για την ολοκλήρωση του ΠΜΣ-ΦΑΑ ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ). Για τη διεξαγωγή και ολοκλήρωση της ΜΔΕ θα πρέπει να τηρούνται οι προϋποθέσεις και διαδικασίες που περιγράφονται στη συνέχεια. Η κυρίως ερευνητική διαδικασία για τη ΜΔΕ θα πρέπει να ξεκινά μετά από την έγκριση της Επιτροπής Ερευνητικής Δεοντολογίας - Βιοηθικής του Τμήματος και την παρουσίαση της ερευνητικής πρότασης.

Ερευνητική Πρόταση

Η ερευνητική πρόταση έχει ως στόχο την αναλυτική αιτιολόγηση και τεκμηρίωση της σχεδιασθείσας έρευνας μέσω της ενδελεχούς βιβλιογραφικής ανασκόπησης και της προσεκτικής μεθοδολογίας όσον αφορά στους συμμετέχοντες στην έρευνα, τα μέσα και τη διαδικασία συλλογής των δεδομένων. Ο φοιτητής θέτει με συγκεκριμένο και σαφή τρόπο το ερευνητικό πρόβλημα και τη σπουδαιότητα της μελέτης, τη θεωρητική βάση, την ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, τη μεθοδολογία εξέτασης του προβλήματος και τον τρόπο επεξεργασίας και ανάλυσης των δεδομένων. Η ερευνητική πρόταση περιλαμβάνει την εισαγωγή, την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας και τη μεθοδολογία της συγκεκριμένης έρευνας, και αξιολογείται προκειμένου να εγκριθεί ως προς: (α) την επιστημονική δομή, σπουδαιότητα, μοναδικότητα και χρησιμότητα της έρευνας και (β) τη συνέχιση της διαδικασίας εκπόνησής της στο πλαίσιο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Προϋποθέσεις παρουσίασης. Η ερευνητική πρόταση υποβάλλεται γραπτώς στον επιβλέποντα καθηγητή και στα δύο μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, οι οποίοι την αξιολογούν και την κρίνουν, προκειμένου να κατατεθεί και να παρουσιαστεί δημόσια σε ειδική εκδήλωση του ΠΜΣ. Η επίσημη κατάθεσή της για δημόσια παρουσίαση γίνεται αφού ο φοιτητής ολοκληρώσει επιτυχώς τα μαθήματα κορμού (500ΜΚ, 501ΜΚ, 503ΜΚ και 504ΜΚ) και το υποχρεωτικό μάθημα ειδίκευσης. Η παρουσίαση της ερευνητικής πρότασης αποτελεί προϋπόθεση για την ολοκλήρωση του μαθήματος και την κατάθεση βαθμολογίας στο μάθημα της Καθοδηγούμενης Μελέτης.

Διαδικασία παρουσίασης. Για την παρουσίαση της ερευνητικής πρότασης, ο φοιτητής υποχρεούται 15 ημέρες πριν την παρουσίαση να υποβάλει στη Γραμματεία του ΠΜΣ: (α) ένα (1) αντίτυπο της πρότασης, (β) το έντυπο με τον ορισμό ημερομηνίας παρουσίασης από τον επιβλέποντα, (γ) το έντυπο με τις υπογραφές παραλαβής του αντιγράφου της πρότασης από την τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, (δ) την έγκριση της Επιτροπής Ερευνητικής Δεοντολογίας- Βιοηθικής, (ε) το έντυπο παρακολούθησεων προτάσεων και υποστηρίξεων διατριβών, (στ) την περίληψη της ερευνητικής πρότασης και (ζ) ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα (σε μία σελίδα: σπουδές, μαθήματα ΠΜΣ που έχει παρακολουθήσει, επιστημονικό έργο). Ο επιβλέπων καθηγητής είναι υπεύθυνος για τον τρόπο συγγραφής της πρότασης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας όπως ορίζει ο Οδηγός Σπουδών του ΠΜΣ. Η ημερομηνία παρουσίασης της ερευνητικής πρότασης ορίζεται μετά από εισήγηση του επιβλέποντος και σε συνεργασία με τη Γραμματεία του ΠΜΣ. Τουλάχιστον 10 μέρες πριν από την παρουσίαση της πρότασης, η Γραμματεία κοινοποιεί στην πανεπιστημιακή κοινότητα το έντυπο με την ημερομηνία, την ώρα και την αίθουσα παρουσίασης, καθώς και με την περίληψη της πρότασης και το σύντομο βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου.

Αξιολόγηση και Κρίση ερευνητικής πρότασης. Η ερευνητική πρόταση παρουσιάζεται δημόσια ενώπιον ακροατηρίου, του επιβλέποντος καθηγητή και των δύο μελών της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Η ερευνητική πρόταση γίνεται αποδεκτή με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή και ενός μέλους τουλάχιστον της Εξεταστικής Επιτροπής. Αν η ερευνητική πρόταση γίνει αποδεκτή (με ή χωρίς τροποποιήσεις), συντάσσεται και υπογράφεται σχετικό πρακτικό και ο φοιτητής συνεχίζει την έρευνά του. Σε αντίθετη περίπτωση, η Συντονιστική Επιτροπή αποφασίζει την επανέναρχη της διαδικασίας υποβολής της πρότασης, μετά από σχετική έκθεση του επιβλέποντος καθηγητή.

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αποτελεί το τελικό στάδιο των μεταπτυχιακών σπουδών και έχει ως στόχο τη λεπτομερή περιγραφή της επιστημονικής έρευνας που έχει αναλάβει κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής. Αποτελείται από τα τρία κεφάλαια της ερευνητικής πρότασης (Εισαγωγή, Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, Μεθοδολογία) και από τα κεφάλαια «Αποτελέσματα», «Συζήτηση - Συμπεράσματα» και τις «Βιβλιογραφικές αναφορές».

Στάδια της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Μέχρι το τέλος του Β΄ εξαμήνου σπουδών πρέπει να έχει γίνει ο εντοπισμός του ειδικού γνωστικού πεδίου της έρευνας. Τα διαδοχικά στάδια διεκπεραίωσης και ολοκλήρωσης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, όπως αυτά έχουν καθιερωθεί στη διεθνή πρακτική και ακολουθούνται από το ΠΜΣ-ΦΑΑ, είναι τα εξής:

1. Αρχική βιβλιογραφική ανασκόπηση-αναζήτηση πηγών σε ένα ερευνητικό πεδίο με ευρύ γνωστικό περιεχόμενο.
2. Εντοπισμός βιβλιογραφικών περιοχών με ενδιαφέροντα και αξιόλογα ερευνητικά κενά ή/και προβλήματα.
3. Συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση-ενδελεχής αναζήτηση πηγών σε ένα εξειδικευμένο γνωστικό πεδίο.
4. Άτυπη παρουσίαση στον επιβλέποντα καθηγητή των κύριων τάσεων της ειδικής αυτής βιβλιογραφίας.
5. Εντοπισμός 2-3 αξιόλογων ερευνητικών προβλημάτων, τα οποία δύνανται να αποτελέσουν τη βάση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.
6. Συγγραφή της ερευνητικής πρότασης (εισαγωγή, ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, μεθοδολογία) σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή και τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, σύμφωνα με τον Οδηγό Σπουδών του ΠΜΣ.
7. Έγκριση βιοηθικής καταλληλότητας της προτεινόμενης έρευνας από την Επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας-Βιοηθικής (βλέπε κεφ. IV του παρόντος Οδηγού Σπουδών).
8. Παρουσίαση της ερευνητικής πρότασης ενώπιον ακροατηρίου και της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (σύνταξη σχετικού πρακτικού).
9. Υλοποίηση του ερευνητικού σχεδιασμού και διεκπεραίωση της έρευνας μέχρι και τη συλλογή των δεδομένων, τα οποία τίθενται σε πλήρη γνώση του επιβλέποντα.
10. Τα πρωτογενή δεδομένα των μετρήσεων πρέπει να παραδίδονται στον επιβλέποντα καθηγητή και θα πρέπει να είναι διαθέσιμα για έλεγχο από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ.
11. Ανάλυση των δεδομένων της έρευνας και εξαγωγή αποτελεσμάτων.
12. Περιγραφή και συζήτηση των αποτελεσμάτων με κατάληξη σε ερευνητικά συμπεράσματα και προτάσεις για νέα έρευνα.
13. Ολοκλήρωση της συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, όπως προβλέπεται από το σχετικό κεφάλαιο (κεφ. III) του παρόντος Οδηγού Σπουδών.
14. Υποβολή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας στον επιβλέποντα καθηγητή και στα άλλα δύο μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής για έλεγχο και διορθώσεις.
15. Δημόσια παρουσίαση και υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ενώπιον ακροατηρίου και της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία την αξιολογεί και συντάσσει πρακτικό.
16. Διορθώσεις, σύμφωνα με τις επισημάνσεις και τις παρατηρήσεις της Τριμελούς Συμβουλευτικής / Εξεταστικής Επιτροπής κατά την υποστήριξη.
17. Κατάθεση γραπτής βεβαίωσης από τον επιβλέποντα καθηγητή ότι έγιναν οι διορθώσεις.

18. Κατάθεση γραπτής βεβαίωσης από τον υπεύθυνο της τελικής δομής και εμφάνισης της εργασίας ότι πληροί τις προϋποθέσεις δομής κειμένου και συστήματος APA των παραπομπών και των αναφορών.
19. Κατάθεση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (σε τελική μορφή, αλλά με απλή εκτύπωση) στη Γραμματεία και προώθησή της στη Συντονιστική Επιτροπή, ώστε να γίνει ο τυπικός έλεγχος και να λάβει την τελική έγκριση για να προχωρήσει στην κατάθεση στην ΠΕΡΓΑΜΟ και τη βιβλιοδεσία της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.
20. Κατάθεση της εγκεκριμένης και βιβλιοδετημένης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας σε 3 αντίγραφα (Βιβλιοθήκη, Γραμματεία, Επιβλέποντα καθηγητή) και της αίτησης έγκρισης της ολοκλήρωσης των σπουδών.

Γλώσσα συγγραφής. Η γλώσσα συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι η Ελληνική. Δίνεται, όμως, η δυνατότητα στους αλλοδαπούς φοιτητές να συγγράψουν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία τους στην Αγγλική γλώσσα, κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του επιβλέποντος καθηγητή και σχετική έγκριση από τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ.

Διαδικασία υποβολής για την υποστήριξη. Η υποστήριξη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται τουλάχιστον 30 ημέρες μετά την κατάθεση στη Γραμματεία του ΠΜΣ των παρακάτω: (α) ένα αντίτυπο της ολοκληρωμένης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, (β) το έντυπο παραλαβής της ΜΔΕ από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής, (γ) την περίληψη της ΜΔΕ, (δ) ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα (σε μία σελίδα: σπουδές, μαθήματα ΠΜΣ που έχει παρακολουθήσει, επιστημονικό έργο) και (ε) το έντυπο προγραμματισμού της υποστήριξης. Η ημερομηνία υποστήριξης καθορίζεται από τη Γραμματεία σε συνεργασία με τον Επιβλέποντα καθηγητή. Τουλάχιστον 10 μέρες πριν από την υποστήριξη της ΜΔΕ, η Γραμματεία κοινοποιεί στην πανεπιστημιακή κοινότητα το έντυπο με την ημερομηνία, την ώρα και την αίθουσα παρουσίασης, καθώς και με την ολοκληρωμένη περίληψη της ΜΔΕ και το σύντομο βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου.

Αξιολόγηση και Κρίση ΜΔΕ. Η τελική αξιολόγηση και κρίση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας γίνεται από τη Εξεταστική Επιτροπή. Ο υποψήφιος παρουσιάζει και υποστηρίζει την έρευνά του δημόσια ενώπιον ακροατηρίου και της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Η Εξεταστική Επιτροπή κρίνει την έρευνα στο σύνολό της. Για την έγκριση απαιτείται η σύμφωνη γνώμη δύο (2) τουλάχιστον μελών της Επιτροπής. Συντάσσεται σχετικό πρακτικό, το οποίο υπογράφεται και κατατίθεται στη Γραμματεία.

Παρατηρήσεις-Διορθώσεις ΜΔΕ. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής καταγράφει αναλυτικά όλες τις παρατηρήσεις, επισημάνσεις, προσθήκες ή αλλαγές που προτάθηκαν κατά τη διάρκεια της υποστήριξης, τις αξιολογεί σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή και προβαίνει στις αναγκαίες διορθώσεις της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας του. Ο επιβλέπων καθηγητής βεβαιώνει ότι: (α) πραγματοποιήθηκαν οι διορθώσεις αυτές και (β) η ΜΔΕ είναι έτοιμη για τελική κατάθεση τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς τη δομή της (APA κ.λπ.).

Ερευνητική δεοντολογία (βλέπε επίσης κεφ. IV). Στο κεφάλαιο IV, «Κανονισμός Ερευνητικής Δεοντολογίας», παρουσιάζονται οι γενικές αρχές, οι κανόνες για την οργάνωση της έρευνας και τη διαχείριση των συμμετεχόντων (ενημέρωση, δήλωση συγκατάθεσης, διευκρινίσεις). Δίνονται οδηγίες ερευνητικής δεοντολογίας.

III ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

- Γενικά Στοιχεία Συγγραφής
- Διάρθρωση της ΜΔΕ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

Τρόπος Συγγραφής

Διαστάσεις κειμένου & Γραμματοσειρά. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία γράφεται με πλήρη στοίχιση σε σελίδα μεγέθους A4, με διάστιχο 1,5 γραμμής εκτός από τις παραπομπές άνω των 40 λέξεων και τις σημειώσεις που γράφονται σε μονό διάστημα. Η γραμματοσειρά είναι Times New Roman 12, οι κεφαλίδες 10 με δεξιά στοίχιση και πλάγια γραμματοσειρά. Τα περιθώρια επάνω και αριστερά είναι 4 εκ., κάτω και δεξιά 3 εκ.

Αρίθμηση σελίδων. Ο αριθμός της σελίδας μπαίνει στο κέντρο του κάτω μέρους της σελίδας. Οι προκαταρκτικές σελίδες αριθμούνται με λατινικούς αριθμούς (π.χ. i, ii, iii, iv κ.ο.κ.). Η σελίδα του τίτλου αριθμείται με i χωρίς να φαίνεται η αρίθμηση. Το copyright αναγράφεται στη δεύτερη (ii) σελίδα, χωρίς να φαίνεται η αρίθμηση. Όλα τα προκαταρκτικά στοιχεία (π.χ. περιεχόμενα, κατάλογοι σχημάτων κ.λπ.) αριθμούνται με λατινικούς αριθμούς. Οι σελίδες των κυρίως μερών, της βιβλιογραφίας και των παραρτημάτων αριθμούνται με αραβικούς αριθμούς, αρχίζοντας με την Εισαγωγή (σελίδα 1). Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ίδιοι αριθμοί, όπως λόγου χάρη 20α, 20β κ.λπ., αλλά 21, 22 κ.ο.κ. Το κάθε Κεφάλαιο εισάγεται με νέα σελίδα.

Γλωσσικά στοιχεία. Το κείμενο πρέπει να είναι σε απλή επιστημονική γλώσσα. Πρέπει να έχει ποικιλία στον τρόπο παρουσίασης και στο λεξιλόγιο. Η δημιουργία παραγράφων πρέπει να εξυπηρετεί τις ενότητες και να παρέχει άνετη και ξεκούραστη ανάγνωση. Μια παράγραφος πρέπει να έχει τουλάχιστον δυο προτάσεις.

Η εργασία γράφεται συνήθως σε παρελθόντα χρόνο (π.χ. «Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι...»), χωρίς να αποκλείεται ο ενεστώτας χρόνος (π.χ. «Σύμφωνα με τον Χ -ερευνητή ή συγγραφέα-, η αυτοπεποίθηση αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην απόδοση του αθλητή»). Για παράδειγμα, στην Εισαγωγή χρησιμοποιείται ενεστώτας χρόνος («Σκοπός αυτής της μελέτης είναι...»), ενώ οι βιβλιογραφικές παραπομπές γίνονται σε παρελθόντα χρόνο (π.χ. «Η μελέτη του Χ έδειξε ότι...»).

Πρέπει να αποφεύγεται η χρήση του πρώτου προσώπου, όπως, π.χ. «θα εξετάσω», «εξετάσαμε», «θα χρησιμοποιήσω», «χρησιμοποιήσαμε» κ.λπ. Αντί αυτών, ο συγγραφέας γράφει «θα εξετασθεί», «εξετάστηκαν», «χρησιμοποιήθηκαν» κ.ο.κ.

Όταν ο φοιτητής αναφέρεται στον εαυτό του, να προτιμά τον χαρακτηρισμό «συγγραφέας». Όταν αναφέρεται σε άλλους μπορεί να χρησιμοποιεί το «ερευνητής» ή «συγγραφέας», ανάλογα.

Πίνακες και Γραφήματα. Οι πίνακες, οι εικόνες και οι γραφικές παραστάσεις πρέπει να είναι στα ίδια περιθώρια με το υπόλοιπο κείμενο. Σε περίπτωση που χρησιμοποιηθούν φωτογραφίες, αυτές πρέπει να είναι όσο το δυνατόν καθαρές.

Οι τίτλοι των πινάκων εμφανίζονται πάνω από κάθε πίνακα. Στους πίνακες μπορούν να τοποθετούνται και υποσημειώσεις όπου θα εξηγούνται κάποιες συντομογραφίες και τα επίπεδα σημαντικότητας. Οι τίτλοι των γραφικών παραστάσεων και εικόνων μπαίνουν κάτω από αυτές.

Οι πίνακες, οι γραφικές παραστάσεις και οι εικόνες πρέπει να περιγράφονται σύντομα και με σαφήνεια. Το κείμενο πρέπει να παραπέμπει στους πίνακες, στις γραφικές παραστάσεις ή στις εικόνες.

Η αρίθμηση στους πίνακες, τα γραφήματα ή τις εικόνες γίνεται λαμβάνοντας τον αριθμό του κεφαλαίου στο οποίο εμφανίζονται και τον αύξοντα αριθμό. Για παράδειγμα, «Πίνακας 3.2 ...», αφορά σε πίνακα που βρίσκεται στο 3^ο κεφάλαιο και είναι ο 2^{ος} στη σειρά. Οι πίνακες, τα γραφήματα και οι εικόνες του ίδιου κεφαλαίου έχουν την ίδια αρίθμηση, αλλά διακρίνονται από την ένδειξη Πίνακας ή Γράφημα ή Εικόνα (π.χ. Πίνακας 1.1, Γράφημα 1.1, Εικόνα 1.1).

APA. Η συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πρέπει να ακολουθεί τις πιο πρόσφατες οδηγίες του American Psychological Association (APA).

Δικαιώματα συμμετεχόντων. Κάθε επιστημονική εργασία πρέπει να προστατεύει τα δικαιώματα των συμμετεχόντων. Η συμμετοχή είναι πάντα εθελοντική. Είναι δικαίωμα κάθε ατόμου να αρνηθεί να πάρει μέρος στην έρευνα, όπως απαραίτητο είναι να κρατηθεί η ανωνυμία - αντί των ονομάτων μπορεί να χρησιμοποιηθούν κωδικοί αριθμοί κ.λπ., τα οποία γνωρίζει και χειρίζεται αποκλειστικά ο ερευνητής-φοιτητής. Σε κάθε περίπτωση, ο ερευνητής πρέπει να λάβει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις, ώστε να διαφυλαχθεί η προσωπικότητα και η σωματική ακεραιότητα των συμμετεχόντων.

Προβλήματα αντιγραφής. Η κλοπή ξένης πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ένα θέμα που πρέπει να προσέξει ιδιαίτερα ο φοιτητής, όπως και κάθε συγγραφέας ή ερευνητής. Είναι μια πράξη παράνομη και ανήθικη, που στο πλαίσιο ενός μεταπτυχιακού προγράμματος έχει πάντα σοβαρές, αρνητικές συνέπειες. Σε κάθε περίπτωση που χρησιμοποιείται μια ξένη ιδέα, μια σκέψη άλλου συγγραφέα, οτιδήποτε ανήκει σε άλλον, πρέπει να αναφέρεται, σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες. Αν ο φοιτητής κάνει μια γενική αναφορά ή έχει παραφράσει ένα κείμενο, βάζει απλά το όνομα του συγγραφέα και τη χρονολογία. Αν χρησιμοποιήσει μια αυτούσια πρόταση ή περικοπή, πρέπει να βάλει το κείμενο σε εισαγωγικά και να αναφέρει την πηγή, τον συγγραφέα, τη χρονολογία και τη σελίδα στην οποία βρίσκεται το κείμενο. Αυτό ισχύει για περικοπές το πολύ μέχρι 200 λέξεις.

Άδεια χρήσης δάνειων στοιχείων. Για περικοπές πέραν των 200 λέξεων απαιτείται γραπτή άδεια από τον εκδότη. Γενικά, γραπτή άδεια χρειάζεται για κάθε αναδημοσίευση εικόνων, πινάκων, διαγραμμάτων, φωτογραφιών, ασκήσεων, ερωτηματολογίων και σημειώσεων που δίνονται στα μαθήματα καθώς και για αναφορά σε λόγια προσωπικής επικοινωνίας. Δεν απαιτείται άδεια όταν πρόκειται για πίνακες και εικόνες που αναφέρονται από πολλούς ερευνητές και συγγραφείς. Στις περιπτώσεις αυτές αναφέρεται το όνομα του συγγραφέα, το έτος και η σελίδα. Για παράδειγμα, «δεδομένα από τους Stern και Morris (1987, σελ. 89)». Οι όροι «δεδομένα από...» ή «προσαρμοσμένο» χρησιμοποιούνται βάσει κανόνων. «Προσαρμοσμένο» σημαίνει ότι ο συγγραφέας προσθέτει στοιχεία ή παρουσιάζει με διαφορετικό τρόπο τα στοιχεία ή ερμηνεύει διαφορετικά τα στοιχεία ή χρησιμοποιεί ένα μικρό μέρος των αρχικών στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση, λόγω της σοβαρότητας του θέματος αυτού, ο φοιτητής, όπως και κάθε συγγραφέας ή ερευνητής, πρέπει να γνωρίζει και να τηρεί τους καθιερωμένους νομικούς και ηθικούς κανόνες που ισχύουν διεθνώς.

3.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Γενική Δομή

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία αποτελείται από τρία μέρη: α) τα προκαταρκτικά στοιχεία, β) τα κύρια μέρη της μελέτης και γ) το υποστηρικτικό υλικό.

Προκαταρκτικά στοιχεία

- Τίτλος
- Σελίδα Copyright
- Σελίδα έγκρισης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας
- Πρόλογος - Έκφραση ευχαριστιών
- Περίληψη (Ελληνικά και Αγγλικά)
- Πίνακας περιεχομένων
- Κατάλογος πινάκων
- Κατάλογος εικόνων
- Κατάλογος γραφικών παραστάσεων
- Κατάλογος συμβόλων και συντομογραφιών

Κύρια μέρη της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας - Κεφάλαια

- Εισαγωγή
- Ανασκόπηση βιβλιογραφίας
- Μεθοδολογία
- Αποτελέσματα
- Συζήτηση - Συμπεράσματα

Υποστηρικτικό Υλικό

- Βιβλιογραφικές Αναφορές
- Παραρτήματα

3.2.1 ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το **εξώφυλλο** της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας περιλαμβάνει το Πανεπιστήμιο, τη Σχολή, το Τμήμα, το Πρόγραμμα, την Ειδίκευση, τον τίτλο της εργασίας, το ονοματεπώνυμο του φοιτητή, τον μήνα και το ακαδημαϊκό έτος κατάθεσής της.

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Ο τίτλος δίνεται με τρόπο ώστε να αποτυπώνει εύστοχα το θέμα της μελέτης και να αποφεύγεται οποιαδήποτε σύγχυση ή παρερμηνεία. Γράφεται αφού διατυπωθεί το θέμα-πρόβλημα και περιέχει την κεντρική ιδέα της μελέτης και τις παραμέτρους του θέματος- ερευνητικού προβλήματος. Πρέπει να είναι σαφής και σύντομος (έως 15 λέξεις). Κατά κανόνα, ένας τίτλος γράφεται πολλές φορές. Με άλλα λόγια, ο τίτλος μπορεί να αλλάξει στην πορεία αρκετές φορές μέχρι να πάρει την τελική του μορφή. Ωστόσο, οι φοιτητές πρέπει να προσέχουν από την αρχή την ακριβή διατύπωση του τίτλου, ώστε να μην αλλάξει η κεντρική ιδέα ή τουλάχιστον να μην αλλάξει σε μεγάλο βαθμό.

Σελίδα Copyright. Στο τέλος της σελίδας (ii) μετά το copyright παρατίθεται το σημείωμα του μεταπτυχιακού φοιτητή – συγγραφέα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Το σημείωμα έχει ως εξής:

© Copyright

(όνομα φοιτητή) στο κέντρο της σελίδας

Σημείωμα Συγγραφέα

Το δοκίμιο αυτό αποτελεί Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που συντάχθηκε για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φυσική Αγωγή και Αθλητισμός», της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του ΕΚΠΑ και υποβλήθηκε τον (μήνα υποστήριξης) του (έτος υποστήριξης).

Ο/Η συγγραφέας βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά στην εργασία τρίτων -όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο-, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Πρακτικό έγκρισης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Η τρίτη σελίδα (iii) περιλαμβάνει το πρακτικό έγκρισης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ) από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Συμπεριλαμβάνεται το όνομα, ο τίτλος και η υπογραφή κάθε μέλους της επιτροπής. Πρώτο τοποθετείται το όνομα του επιβλέποντος με την ένδειξη «επιβλέπων καθηγητής» και ακολουθούν τα ονόματα των άλλων μελών της Εξεταστικής Επιτροπής με βάση τη βαθμίδα τους.

Πρόλογος-Έκφραση ευχαριστιών. Ο φοιτητής διατυπώνει έναν σύντομο πρόλογο και, ακολούθως, αναγνωρίζει και αναφέρει συνοπτικά τη συμβολή και στήριξη προσώπων και φορέων στην ερευνητική του προσπάθεια και στις σπουδές του, γενικότερα. Τους ευχαριστεί με τον δικό του προσωπικό τρόπο. Γενικά, οι ευχαριστίες απευθύνονται σε άτομα του οικογενειακού περιβάλλοντος, επιβλέποντες καθηγητές, συμβούλους, συνεργάτες, βοηθούς, φορείς, χορηγούς κ.λπ. Σε αυτές τις περιπτώσεις επιτρέπεται η χρήση του τίτλου και της ιδιότητας του ατόμου ή του φορέα προς τον οποίο εκφράζονται οι ευχαριστίες.

Περίληψη. Σκοπός της περίληψης είναι να παρουσιάσει συνοπτικά το περιεχόμενο της έρευνας. Περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή του θέματος-προβλήματος. Στη συνέχεια, ο φοιτητής αναφέρεται επιγραμματικά στη θεωρητική βάση του θέματος, στη μεθοδολογία, στα κύρια ευρήματα και στη σημασία τους για την επιστήμη και την πρακτική εφαρμογή τους. Η περίληψη αναπτύσσεται μέσα σε διακόσιες (200) έως τριακόσιες (300) λέξεις. Γράφεται σε αριστερή στοίχιση και με διάστιχο 1,5 γραμμής, όπως και η υπόλοιπη διατριβή. Ακολουθεί η περίληψη στα Αγγλικά. Αυτό γίνεται με τρόπο ώστε η περίληψη στα Ελληνικά να αποδοθεί στα Αγγλικά με τον πλέον δόκιμο τρόπο. Η αντιστοιχία του όλου κειμένου και ειδικότερα, της μεθοδολογίας, των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων θα πρέπει να είναι ακριβώς ίδια και στις δύο περιλήψεις.

Πίνακας περιεχομένων. Στα περιεχόμενα περιλαμβάνονται όλα τα κεφάλαια με τις ενότητες και τις υπο-ενότητες τους. Τα κεφάλαια γράφονται με κεφαλαία γράμματα, και αριθμούνται με λατινικά στοιχεία. Οι ενότητες των κεφαλαίων χαρακτηρίζονται με αύξοντα αριθμό (π.χ. 3.1., 3.2. ή 3.1.1., 3.1.2 κ.ο.κ.), όπως ακριβώς παρουσιάζονται στο κυρίως μέρος. Τα περιεχόμενα δημιουργούνται στο τέλος, αφού η διατριβή έχει πάρει την τελική της μορφή, ώστε να παραπέμπουν στις σωστές σελίδες.

Κατάλογος πινάκων, γραφημάτων και εικόνων. Στον κατάλογο πινάκων, γραφημάτων και εικόνων αναφέρεται ο ακριβής τίτλος και η αρίθμηση κάθε πίνακα, γραφικής παράστασης ή εικόνας, καθώς και η σελίδα στην οποία εμφανίζονται. Οι κατάλογοι αυτοί δημιουργούνται στο τέλος, ώστε να παραπέμπουν στις σωστές σελίδες.

Κατάλογος συμβόλων και συντομογραφιών. Στον κατάλογο αυτό παρατίθενται όλες οι συντομογραφίες και οι συμβολισμοί που χρησιμοποιούνται στη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ΜΔΕ). Στόχος είναι η λεπτομερής ενημέρωση του αναγνώστη από την αρχή της Διατριβής σχετικά με συντομεύσεις ή συμβολισμούς εννοιών, μεθόδων και άλλων στοιχείων που επαναλαμβάνονται στο κείμενο και, κατά περίπτωση, σε πίνακες. Με τον τρόπο αυτό, διευκολύνεται η διαχείριση των όρων στη σύνταξη του κειμένου και ειδικότερα στη συζήτηση και ερμηνεία των ευρημάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ανάλογα με το είδος της έρευνας, μπορεί ο κατάλογος συμβόλων να ενσωματωθεί στο υποκεφάλαιο «περιγραφή των όρων» (κεφάλαιο Ι).

3.2.2 ΚΥΡΙΑ ΜΕΡΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Εισαγωγή έχει ως σκοπό να θέσει συνοπτικά τη θεωρητική βάση, τον σκοπό και τους στόχους της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα ή τις ερευνητικές υποθέσεις, τη μοναδικότητα και τη σπουδαιότητα της μελέτης, την οριοθέτηση και τους περιορισμούς της, την ορολογία και τις συντομογραφίες. Στην Εισαγωγή γίνεται σύντομη βιβλιογραφική αναφορά των σημαντικότερων ερευνών που έχουν άμεση σχέση με το θέμα της Διατριβής.

Ορισμός θέματος και διατύπωση ερωτημάτων. Ο ορισμός του θέματος προσδιορίζει με σαφήνεια και ακρίβεια αυτό που πρόκειται να διερευνηθεί ο φοιτητής. Ο τρόπος με τον οποίο ο φοιτητής διατυπώνει το θέμα και τα ερωτήματα καθορίζει την πορεία και την κατεύθυνση της μελέτης. Αποτελεί οδηγό όλων των ενεργειών του μέχρι την ολοκλήρωση της εργασίας. Κάθε βήμα της μελέτης γίνεται με αναφορά στα ερωτήματα και στις μεθόδους διερεύνησής τους. Η πρώτη παράγραφος περιλαμβάνει το γενικό πλαίσιο του θέματος της εργασίας. Τη γενική αυτή αναφορά ακολουθούν ειδικότερα και πιο συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του θέματος. Επίσης, ο φοιτητής μπορεί να θέσει χωριστά ένα ή και περισσότερα επί μέρους ερωτήματα.

Σκοπός. Σκοπός κάθε μελέτης είναι να εξετάσει τις υποθέσεις και να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα. Τα ερωτήματα και οι υποθέσεις κατευθύνουν τον τρόπο με τον οποίο ο φοιτητής θα προσπαθήσει να

διαχειρισθεί τις παραμέτρους της μελέτης του καθώς και τη διεξαγωγή των στατιστικών αναλύσεων που θα ακολουθήσουν.

Ερευνητικά Ερωτήματα ή/και Υποθέσεις. Τα ερωτήματα και οι υποθέσεις πρέπει να είναι σύντομα και να μπορούν να ερευνηθούν. Για παράδειγμα, σε ένα ερώτημα, όπως «*ποια είναι η επίδραση του άγχους στην απόδοση του αθλητή;*», ο φοιτητής προσπαθεί με κατάλληλο σχεδιασμό και μεθόδους να κατανοήσει και να δώσει απαντήσεις στο πώς μπορεί το άγχος να επιδράσει στην αθλητική απόδοση. Ένα ερώτημα πρέπει να είναι εννοιολογικά σαφές και να σχετίζεται με τη θεωρία, τα μέσα και τις τεχνικές που έχει στη διάθεσή του ο φοιτητής για να πραγματοποιήσει τη μελέτη. Ένα ερώτημα βασίζεται σε κενά της βιβλιογραφίας και η διατύπωσή του επιτρέπει στον φοιτητή να αναζητήσει (σχεδιασμός, μέθοδοι κ.λπ.) την κατάλληλη απάντηση.

Μία υπόθεση διατυπώνεται με σαφή θέση του ερευνητή ως προς τη σχέση των εξεταζομένων μεταβλητών π.χ. «*το άγχος επηρεάζει αρνητικά την απόδοση του αθλητή*». Η διατύπωση των υποθέσεων βασίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και τα αποτελέσματα των μέχρι τώρα επιστημονικών ερευνών.

Σημασία της έρευνας. Στο σημείο αυτό, ο φοιτητής αναπτύσσει -με επιστημονικά επιχειρήματα- τη σπουδαιότητα της έρευνας. Η έρευνα έχει θεωρητική και πρακτική αξία. Ο φοιτητής περιγράφει εν συντομία τις κύριες εφαρμοσμένες ή θεωρητικές προεκτάσεις των ευρημάτων που προσδοκά από την έρευνα. Παράλληλα, προτείνει τομείς στους οποίους η προέκταση αυτών των ευρημάτων -είτε αθροιστικά είτε τμηματικά- θα επιφέρει αλλαγές προς το καλύτερο.

Οριοθετήσεις και περιορισμοί. Η οριοθέτηση αφορά στο θεωρητικό πλαίσιο, στις μεθόδους και στις τεχνικές που ο ερευνητής θα χρησιμοποιήσει. Επιπλέον, σε μια εμπειρική έρευνα, η οριοθέτηση αφορά και στον προσδιορισμό της γεωγραφικής περιοχής, των χαρακτηριστικών των ατόμων (ιδιότητα, ηλικία, φύλο), του φορέα ή του χώρου από τον οποίο προέρχονται τα άτομα (π.χ. ίδρυμα, σχολείο, σύλλογος, κατηγορία κ.λπ.), των επιλεγόμενων τρόπων συλλογής των δεδομένων (π.χ. χαρακτηριστικά των μέσων μέτρησης), της χρονικής περιόδου που πραγματοποιήθηκε η έρευνα κ.ά.

Οι περιορισμοί υποδεικνύουν εξ' αρχής τα «αδύναμα σημεία» ή τα «μειονεκτήματα» της εργασίας όσον αφορά στην προσέγγιση, στο θεωρητικό πλαίσιο, στους συμμετέχοντες, στους περιβαλλοντικούς παράγοντες και στον έλεγχο των παραμέτρων της έρευνας. Η επισήμανση των περιορισμών δίνει τη δυνατότητα ακριβούς ερμηνείας των ευρημάτων "υπό τους περιορισμούς αυτούς", ώστε να αποφεύγονται άστοχες γενικεύσεις και συμπεράσματα. Η σαφής διατύπωση των περιορισμών αποτελεί υποχρέωση του ερευνητή, ώστε να μπορούν μελλοντικές έρευνες να καλύψουν το κενό και να διασφαλίζεται η συνέχεια και εξέλιξη της επιστημονικής έρευνας.

Περιγραφή των όρων. Για την καλύτερη κατανόηση του κειμένου, περιγράφονται και διευκρινίζονται οι κυριότεροι από τους όρους που χρησιμοποιούνται στην εργασία. Οι όροι περιγράφονται ως εξής: πρώτα αναφέρεται ο όρος με τονισμένη γραφή, σε παρένθεση η αγγλική ορολογία και, ακολούθως, παρατίθεται συνοπτικά, αλλά με επάρκεια, η περιγραφή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται, με συστηματικό και συγκριτικό τρόπο, η σχετική με το θέμα επιστημονική βιβλιογραφία. Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας είναι απαραίτητη για τη θεωρητική θεμελίωση της έρευνας. Η συγκριτική μελέτη της βιβλιογραφίας αποτελεί "μονόδρομο" για να γνωρίσει ο φοιτητής το ερευνητικό πρόβλημα και την ιστορία του, να κατανοήσει και να εμπεδώσει τη θεωρητική του βάση, μέσα από την κριτική ανάλυση και τον συνδυασμό όσων προηγούμενων ερευνών έχουν ασχοληθεί, ολικώς ή μερικώς, με το θέμα. Από την ανασκόπηση αυτή εντοπίζονται διαφορετικές μεθοδολογικές διαδικασίες και τεχνικές, καταγράφονται συνδυαστικά τα σχετικά ευρήματα, αξιολογούνται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του θέματος και, τελικά, εντοπίζονται τυχόν ερευνητικά κενά. Έτσι, θα μπορέσει να διατυπώσει καλύτερα τα ερευνητικά ερωτήματα και τις υποθέσεις, ενώ θα μπορέσει να τεκμηριώσει τη σπουδαιότητα και τη συμβολή του θεματός του στην επιστήμη. Οι ενότητες της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας πρέπει να αντιστοιχούν με τις κύριες πτυχές της έρευνας, όπως αυτές διατυπώνονται μέσα από τα ερευνητικά ερωτήματα και τις υποθέσεις.

Μερικές χρήσιμες πρακτικές:

- Στην αρχή του κεφαλαίου αυτού παρατίθενται μία-δύο παράγραφοι στις οποίες περιγράφεται η δομή του κεφαλαίου και τα κριτήρια με βάση τα οποία επιλέχθηκαν οι υπό ανασκόπηση μελέτες.

- Συνήθως, το κεφάλαιο αυτό χωρίζεται σε ενότητες αντίστοιχες των θεματικών ενοτήτων της διατριβής ή των υπό αξιολόγηση παραμέτρων, με μια λογική διαδοχή και αλληλουχία μεταξύ τους.
- Κάθε αναφορά της βιβλιογραφίας περιγράφεται συνοπτικά, ενώ στις περιπτώσεις αντιπροσωπευτικών ερευνών, μπορεί να γίνει λεπτομερής περιγραφή, για παράδειγμα, να αναφερθούν στοιχεία σχετικά με τους συμμετέχοντες, τη μέθοδο, τον σχεδιασμό ή το είδος της ανάλυσης.
- Όταν οι έρευνες συμφωνούν μεταξύ τους, περιγράφονται συνδυαστικά οι κυριότερες από αυτές και οι άλλες αναφέρονται συμπληρωματικά.
- Αντίθετα, όταν οι έρευνες διαφοροποιούνται, έστω και μερικώς, η ανασκόπηση παίρνει τη μορφή της συγκριτικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων.
- Σε περίπτωση αντικρουόμενων ερευνών, ως προς το θέμα της έρευνας ή μια κρίσιμη πτυχή της (π.χ. μεθοδολογία, ανάλυση, ερμηνεία), τότε η ανασκόπηση εμπεριέχει και κριτική ανάλυση των ερευνών.
- Στο τελευταίο μέρος της ανασκόπησης γίνεται ανακεφαλαίωση της σχετικής με το θέμα γνώσης και καταγράφεται η σχέση των ερευνών που ανασκοπήθηκαν με τη συγκεκριμένη εργασία καθώς και το υπάρχον ερευνητικό κενό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται όλες οι μεθοδολογικές πτυχές της έρευνας. Περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

Συμμετέχοντες. Στην κλασική τους μορφή, οι συμμετέχοντες είναι τα άτομα τα οποία λαμβάνουν μέρος σε μια έρευνα (ποιοτική ή ποσοτική). Είναι τα άτομα που εξετάζονται ή υποβάλλονται σε εργαστηριακές δοκιμασίες, αξιολογήσεις ή μετρήσεις κατά τη διάρκεια της έρευνας (π.χ. μαθητές, αθλητές, ενήλικες, άτομα με ειδικές ανάγκες, φοιτητές κ.ά.). Εναλλακτικά, ο όρος συμμετέχοντες αναφέρεται στις "περιπτώσεις" (cases), όπου δεδομένα της έρευνας δεν είναι απαραίτητο να αφορούν σε μεμονωμένα άτομα, αλλά πιθανόν να αφορούν σε ομάδες ατόμων.

Διαδικασία. Με κάθε λεπτομέρεια και με τον πλέον δόκιμο τρόπο γίνεται περιγραφή όλων των διαδικασιών που αφορούν στη συλλογή των δεδομένων. Η διαδικασία της πειραματικής παρέμβασης ή τα στάδια της έρευνας πρέπει να περιγραφούν με κάθε λεπτομέρεια, ενώ πρέπει να αναφέρονται και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες πραγματοποιήθηκε η έρευνα.

Θα πρέπει, επίσης, να αναφερθούν οι σχετικές διαδικασίες προσαρμογής και η εγκυρότητα και αξιοπιστία, όπως αυτές προέκυψαν μετά τις απαραίτητες διαδικασίες (π.χ. προσαρμογή ενός ερωτηματολογίου σε ελληνικό πληθυσμό ή τροποποίηση ενός οργάνου μέτρησης κ.λπ.).

Όργανα και Μέθοδοι συλλογής των δεδομένων. Εδώ γίνεται πλήρης αναφορά στον τρόπο με τον οποίο συλλέχθηκαν ή προέκυψαν τα δεδομένα. Περιγράφονται, επίσης, αναλυτικά τα όργανα μέτρησης όπου αυτά χρησιμοποιούνται. Όσοι συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία συλλογής των δεδομένων, θα πρέπει να έχουν αποδεδειγμένη ικανότητα και, μερικές φορές, πιστοποίηση, η οποία θα πρέπει να αναφέρεται. Για παράδειγμα, μετρήσεις που γίνονται σε κλινικό περιβάλλον, θα πρέπει να αναφέρεται με βάση ποιες ικανότητες και γνώσεις συμμετείχαν τα άτομα στη συλλογή των δεδομένων. Επίσης, σε αυτή την ενότητα αναφέρονται λεπτομερώς όλες οι προβλεπόμενες ή επιπρόσθετες επεξεργασίες (μετασχηματισμοί, αναλύσεις σημάτων, μετατροπές κ.λπ.) που αφορούν στα αρχικά στοιχεία που προκύπτουν από την πρωτογενή διαδικασία συλλογής δεδομένων κ.λπ. (π.χ. επεξεργασία ηλεκτρομυογραφικού σήματος, κωδικοποίηση ερωτηματολογίου, ταξινόμηση στοιχείων από ανάλυση περιεχομένου κ.τλ.).

Ανάλυση δεδομένων ή Στατιστική ανάλυση. Γίνεται περιγραφή των αναλύσεων (ποσοτικών ή ποιοτικών) που εφαρμόστηκαν για την εξαγωγή αποτελεσμάτων, σε αντιστοιχία με τα ερευνητικά ερωτήματα ή/και τις υποθέσεις που έχουν τεθεί προς εξέταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η δομή και παρουσίαση των ευρημάτων είναι αντίστοιχη με τα ερευνητικά ερωτήματα ή/και τις υποθέσεις. Για παράδειγμα, στις ποσοτικές έρευνες η παράθεση των ευρημάτων γίνεται με πίνακες, γραφήματα και, γενικά, απεικονίσεις ποιοτικών ή ποσοτικών στοιχείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V. ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει δύο ενότητες τη συζήτηση και τα συμπεράσματα της μελέτης.

Η Συζήτηση είναι συνήθως σε αντιστοιχία με τη δομή του κεφαλαίου «Αποτελέσματα». Αυτό συνεπάγεται ερμηνεία και συζήτηση των ευρημάτων, όπως αυτά έχουν παρατεθεί διαδοχικά σε ενότητες. Ο φοιτητής αξιολογεί συγκριτικά τα ευρήματα με εύστοχη αναφορά στη σχετική βιβλιογραφία (προηγούμενα ευρήματα). Επίσης, προβαίνει σε εκτίμηση της σημασίας και της σπουδαιότητας των ευρημάτων του με περιγραφικό τρόπο και την ανάλογη βιβλιογραφική στήριξη. Η ενότητα αυτή συνδέεται ουσιαστικά με την «Εισαγωγή» (1^ο κεφάλαιο), καθότι συνδέει τα ευρήματα με τα ερευνητικά ερωτήματα ή τις υποθέσεις με ένα κριτικό και αξιολογικό τρόπο, ερμηνεύοντας τη σχέση κάθε διακριτού ευρήματος με αντίστοιχα ή συναφή προηγούμενα. Στο τέλος της ενότητας, συνήθως σε μορφή υποενότητας, επιχειρείται μια συνολική αξιολόγηση των κύριων ευρημάτων και των ερμηνειών τους με βάση τη θεωρία.

Τα Συμπεράσματα αποτελούν σύνοψη της μελέτης και περιλαμβάνουν: (α) σύντομη θεωρητική αναφορά (βιβλιογραφία, ερευνητικά ερωτήματα ή υποθέσεις), (β) περίληψη της διαδικασίας (συμμετέχοντες, διαδικασίες), (γ) περίληψη των κυριότερων ευρημάτων, (δ) συμπεράσματα, και (ε) προτάσεις για νέα έρευνα. Τα συμπεράσματα διατυπώνονται σε αντιστοιχία με τα ερευνητικά ερωτήματα ή τις υποθέσεις, ενώ συνδέονται με τη θεωρία και τυχόν εφαρμογές (π.χ. στο σχολείο, στην άσκηση ή τον αθλητισμό κ.λπ.). Τα συμπεράσματα δεν αποτελούν απλή επανάληψη των ευρημάτων, αλλά συγκροτημένες σύνθετες διαπιστώσεις, γενικεύσεις του περιεχομένου των ευρημάτων. Ο συγγραφέας εξάγει τα συμπεράσματα με βάση τα ευρήματα. Χρησιμοποιείται ενεστώτας χρόνος, εκτός από την αναφορά στα ευρήματα όπου χρησιμοποιείται παρελθοντικός χρόνος.

Στο τέλος του κεφαλαίου αυτού αναπτύσσεται τεκμηριωμένα η άποψη του ερευνητή για τις πιθανές κατευθύνσεις βελτίωσης της έρευνας στο θέμα αυτό. Μάλιστα, μπορεί να προτείνει εναλλακτικές μεθόδους και ιδέες για τον σκοπό αυτό, οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από άλλους ερευνητές, με προοπτική την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος και την ανάδειξη νέας γνώσης σχετικά με αυτό.

3.2.3 ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Βιβλιογραφικές αναφορές. Όλες οι πηγές τις οποίες ο μεταπτυχιακός φοιτητής συμβουλευτήκε -και οι οποίες αναφέρονται μέσα στο κείμενο- πρέπει να παρουσιάζονται αναλυτικά στις Βιβλιογραφικές αναφορές, οι οποίες πρέπει να παρατίθενται σύμφωνα με τις οδηγίες της πιο πρόσφατης έκδοσης του American Psychological Association (APA).

Ακολουθούν υποδείγματα γραφής βιβλιογραφικών πηγών: (α) βιβλίο, (β) άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό, (γ) κεφάλαιο σε βιβλίο, (δ) διατριβή.

(α) *Βιβλίο*

Payne, V. G., & Isaacs, L. D. (2017). *Human motor development: A lifespan approach*. Oxford, UK: Routledge.

(β) *Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό*

Με κωδικό doi

Ekeland, E., Heian, F., & Hagen, K. B. (2005). Can exercise improve self-esteem in children and young people? A systematic review of randomised controlled trials. *British Journal of Sports Medicine*, 39(11), 792-798. doi:10.1136/bjism.2004.017707

Χωρίς κωδικό doi

Mero, A., & Komi, P.V. (1990). Reaction time and electromyographic activity during sprint start. *European Journal of Applied and Occupational Physiology*, 61(1-2), 73-80.

Ηλεκτρονικό περιοδικό

Νικολάκη, Ε., Κουτσούμπα, Μ., Βενετσάνου, Φ., & Λυκεσάς, Γ. (2016). Ο ρόλος της αυτο-ρυθμιζόμενης μάθησης στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό. Ανασκοπική Μελέτη. *Αναζητήσεις στη Φυσική*

Αγωγή και τον Αθλητισμό, 14(3), 62-82. Ανακτήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου, 2020, από <http://research.pe.uth.gr/emag/index.php/inquiries/article/view/299/247>.

(γ) Κεφάλαιο σε Βιβλίο

Abernethy, B. (2001). Attention. In R.N. Singer, H.A. Hausenblass & C.M Janelle (Eds.), *Handbook of sport psychology* (pp. 53-85). New York: Macmillan.

(δ) Διατριβή

Cole, E. (1978). *Swimming and hyperactivity: The influence of water temperatures* (Unpublished master's thesis). Texas Woman's University, Denton.

(ε) Άρθρο από βιβλίο πρακτικών συνεδρίου

Κούτρα, Λ., Σταύρου, Ν.Α.Μ., Αποστολίδης, Ν., Νόνας, Ε., & Ψυχουντάκη, Μ. (2018). Αθλητική ηγεσία και συνοχή ομάδας: Προσέγγιση με την ανάλυση των κοινωνικών δικτύων. Σε Ν. Α.Μ. Σταύρου, Α. Χρηστάκου & Μ. Ψυχουντάκη (Επιμ.), *Άσκηση-Άθληση & Ψυχολογία: Δύο επιστήμες σε μία δυναμική σχέση. Πρακτικά 15^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Αθλητικής Ψυχολογίας* (σελ. 41-43). Αθήνα: Εταιρεία Ψυχολογίας Άσκησης & Αθλητισμού και Εργαστήριο Κινητικής Συμπεριφοράς & Αθλητικής Ψυχολογίας ΣΕΦΑΑ ΕΚΠΑ.

3.2.4 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Στο τελευταίο αυτό μέρος της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, παρατίθενται, καθ' υποχρέωση, υπό μορφή πινάκων και οπωσδήποτε αριθμημένα με τη σειρά χρήσης τους στο κείμενο, τα αρχικά (πρωτογενή) δεδομένα, τα πλήρη αποτελέσματα, η ενημερωτική επιστολή, το έντυπο εθελοντικής συμμετοχής, οι οδηγίες και τα ερωτηματολόγια ή άλλου είδους ενημερωτικά-συμπληρωματικά στοιχεία της έρευνας. Στα παραρτήματα παραπέμπει το κείμενο της διατριβής με τρόπο ώστε να μεγιστοποιείται η αιτιολόγηση και τεκμηρίωση της έρευνας. Η λεπτομερής περιγραφή μιας διαδικασίας, η απεικόνιση ενός ερευνητικού σχεδιασμού και η παράθεση, ως μεθοδολογικής προϋπόθεσης, μιας πιλοτικής ανάλυσης-έρευνας, είναι μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα στοιχείων που περιλαμβάνονται, κατά κανόνα, στα παραρτήματα.

Γενικά, κάθε πληροφορία απαραίτητη για τη στήριξη της έρευνας, εάν, λόγω όγκου ή δομής, δεν μπορεί να συμπεριληφθεί στα πέντε κύρια κεφάλαια της Διατριβής (Εισαγωγή, Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, Μεθοδολογία, Αποτελέσματα, Συζήτηση-Συμπεράσματα), τοποθετείται σε παράρτημα και χρησιμοποιείται κατάλληλα από τον συγγραφέα, ώστε να προσφέρει στον μελετητή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας επαρκή βασικά ή συμπληρωματικά στοιχεία για την αξιολόγηση των ευρημάτων και των συμπερασμάτων της.

Πνευματικά Δικαιώματα Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Η έρευνα, που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, αποβλέπει πρωτίστως στην εκπαίδευση του μεταπτυχιακού φοιτητή και στην απόκτηση ερευνητικής εμπειρίας που απαιτείται για την απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου, καθώς και για την περαιτέρω σταδιοδρομία του.

Η εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας μπορεί να εντάσσεται σε συνεχόμενες και πολλές φορές μακροχρόνιες έρευνες που διεξάγονται από ερευνητικές μονάδες και επιστημονικούς υπευθύνους σε συγκεκριμένο τομέα της επιστήμης, συχνά στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων.

Ο συγγραφέας της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι ο δικαιούχος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, του περιεχομένου της διατριβής του, σύμφωνα με το Ν. 2121/1993, όπως ισχύει.

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. εφευρέσεις), που ενδεχομένως προκύπτουν από τα αποτελέσματα της έρευνας της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, ανήκουν τόσο στον μεταπτυχιακό φοιτητή όσο και στον επιβλέποντα καθηγητή ή και σε άλλους ερευνητές που μετέχουν στην ερευνητική ομάδα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που προκύπτουν μετά το πέρας της διατριβής, λόγω της συνέχισης της αντίστοιχης έρευνας, ανήκουν αποκλειστικά στον επιστημονικό υπεύθυνο αυτής της φάσης της έρευνας ή και σε άλλους ερευνητές. Για τα θέματα αυτά μπορεί να υπογραφεί σύμβαση μεταξύ των μερών σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας.

IV. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ*

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

- Γενικές αρχές
- Οδηγίες ερευνητικής δεοντολογίας

* Βασισμένος στη σχετική εισήγηση του Ομότιμου Καθηγητή Κινητικής Συμπεριφοράς & Αθλητικής Ψυχολογίας
Ιωάννη Ζέρβα

Ο Κανονισμός Ερευνητικής Δεοντολογίας περιλαμβάνει **γενικές αρχές** και **οδηγίες** τις οποίες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους οι ερευνητές στο πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης ερευνητικών προγραμμάτων, Μεταπτυχιακών ή Διδακτορικών Διατριβών. Επίσης, περιλαμβάνει: (α) το **έντυπο αίτησης**, το οποίο πρέπει να συμπληρωθεί από τους ερευνητές και να αποσταλεί εγκαίρως προς την Επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας - Βιοηθικής- (βλ. Παράρτημα Α) και (β) το **έντυπο δήλωσης συγκατάθεσης** το οποίο συμπληρώνεται και υπογράφεται από τους συμμετέχοντες στην έρευνα (βλ. Παράρτημα Β).

4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Κάθε ερευνητής -στην περίπτωση των μεταπτυχιακών ή διδακτορικών φοιτητών αυτό αφορά στον φοιτητή και τον επιβλέποντα καθηγητή του- οφείλει να ενημερώνει εγκαίρως την **Επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας-Βιοηθικής (ΕΕΔΒ)** για κάθε έρευνα που πρόκειται να πραγματοποιήσει. Οι πληροφορίες που ακολουθούν διευκολύνουν τους ερευνητές στο έργο τους, συμβάλλουν στην ποιότητα της έρευνας και προστατεύουν αφενός το κύρος του Πανεπιστημίου, της Σχολής και του Τμήματος και αφετέρου τους συμμετέχοντες.

Οι αρχές που διέπουν τη λειτουργία της **Επιτροπής Ερευνητικής Δεοντολογίας - Βιοηθικής της Σχολής** και οι οποίες πρέπει να ακολουθούνται από τους ερευνητές, είναι:

1. Η ΕΕΔΒ εξετάζει τις αιτήσεις των μελών της Σχολής (διδασκτικό προσωπικό, φοιτητές) και **χορηγεί βεβαίωση συμβατότητας της προτεινόμενης έρευνας με την τήρηση της επιστημονικής δεοντολογίας και της ηθικής.**
2. Η απάντηση της ΕΕΔΒ δίνεται μετά από τη μηνιαία συνεδρίαση που έπεται της κατάθεσης της αίτησης του μέλους της Σχολής.
3. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, στο πλαίσιο των σπουδών τους, έχουν υποχρέωση να θέτουν προς έλεγχο ερευνητικής δεοντολογίας την ερευνητική τους πρόταση.
4. Η *αίτηση* προς την ΕΕΔΒ πρέπει να γίνει στο ειδικό έντυπο που βρίσκεται στην ιστοσελίδα της Σχολής (<http://www.phed.uoa.gr/ereyna/epitropi-ereynhtikis-deontologias-bioh8ikis.html>) πριν από την παρουσίαση της πρότασης και την έναρξη συλλογής των δεδομένων. Με την αίτηση επισυνάπτεται το *έντυπο δήλωσης* συγκατάθεσης των συμμετεχόντων και οποιοδήποτε άλλο σχετικό έγγραφο απαιτείται για την έρευνα (π.χ. αντίγραφα ερωτηματολογίων, άδεια από φορέα όπου θα διεξαχθούν οι μετρήσεις). Η αίτηση αποστέλλεται μόνο ηλεκτρονικά στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Επιτροπής (bioethics@phed.uoa.gr).
5. Με την υποβολή της αίτησης στην ΕΕΔΒ, το επιστημονικό προσωπικό που εμπλέκεται στην έρευνα δηλώνει εγγράφως ότι έλαβε υπόψη τις οδηγίες ερευνητικής δεοντολογίας και ότι οφείλει να τηρήσει τους όρους και τις διατάξεις, λαμβάνοντας όλα τα αναγκαία μέτρα για την προστασία των συμμετεχόντων από κάθε κίνδυνο που αφορά στην υγεία, την αξιοπρέπεια και τα προσωπικά δεδομένα.
6. Τη συνολική ευθύνη για την τήρηση όλων των δεοντολογικών διατάξεων έχει ο κύριος ερευνητής. Στην περίπτωση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, την ευθύνη φέρει ο επιβλέπων καθηγητής.
7. Για σειρά ερευνών πάνω στο ίδιο ερευνητικό πρόγραμμα απαιτείται μόνο μια αρχική αίτηση. Νέα αίτηση ή συμπληρωματική ενημέρωση-αιτιολόγηση απαιτούνται μόνο στην περίπτωση που γίνουν ριζικές ή ουσιαστικές αλλαγές (π.χ. αλλαγή οργάνου μέτρησης) στο ερευνητικό πρόγραμμα.
8. Δεν επιτρέπεται η νοθεία, η παραποίηση, η διαστρέβλωση, η παρερμηνεία και η απόκρυψη δεδομένων.
9. Απαγορεύεται η λογοκλοπή και οποιαδήποτε άλλη οικειοποίηση ξένης πνευματικής ιδιοκτησίας. Συνέπεια τέτοιων ενεργειών είναι η διαγραφή του μεταπτυχιακού ή διδακτορικού φοιτητή.
10. Όλοι οι συν-συγγραφείς πρέπει να συμβάλλουν ουσιαστικά στην προτεινόμενη έρευνα και οι αρμοδιότητες καθενός καθορίζονται εξ αρχής. Στην περίπτωση αλλαγής ή προσθήκης ονομάτων, πρέπει να ενημερώνεται η Επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας - Βιοηθικής.

4.2 ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

1. Για κάθε έρευνα εκτός Τμήματος/Σχολής πιθανόν να απαιτείται άδεια από άλλους αρμόδιους φορείς. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο έρευνας σε σχολεία, απαιτείται άδεια από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.
2. Η συμμετοχή των ίδιων ατόμων σε τεράστιο αριθμό ερευνών, μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί. Το γεγονός ότι ένα άτομο έχει διοικητική θέση (π.χ. διευθυντής εργαστηρίου) ή συμβουλευτικό ρόλο, δεν σημαίνει ότι αυτομάτως αποκτά δικαιώματα συμμετοχής σε όλες τις εργασίες που πραγματοποιούνται στον χώρο επιρροής του.
3. Ο ερευνητής που έχει την κύρια ευθύνη είναι υποχρεωμένος να αξιολογήσει τη συμμετοχή των συν-ερευνητών και να καταχωρήσει τα ονόματα με τη σειρά που προκύπτει από την ποιότητα και το μέγεθος της συνεισφοράς ή να θεωρήσει ισότιμη τη συμμετοχή στην εργασία.
4. Οι μετρήσεις κατά τη διεξαγωγή ενός μαθήματος γίνονται μετά από έγκαιρη συνεννόηση με τον διδάσκοντα, ώστε να μην παρακωλύεται σε μεγάλο βαθμό το πρόγραμμα σπουδών (μαθήματα, εργαστήρια).
5. Πολλές φορές οι φοιτητές είναι κορεσμένοι από ερευνητικά προγράμματα με αποτέλεσμα να δυσανασχετούν ή να μην ανταποκρίνονται θετικά στις προσκλήσεις συμμετοχής σε έρευνα. Σε

- τέτοιες περιπτώσεις, καλό είναι οι ερευνητές να περιμένουν τον κατάλληλο χρόνο ή να αναζητήσουν άτομα σε άλλους χώρους.
6. Πρέπει να αποφεύγονται με κάθε τρόπο διαδικασίες που κρύβουν κινδύνους για τη σωματική και ψυχική υγεία και την αξιοπρέπεια των συμμετεχόντων.
  7. Πρέπει να αποφεύγονται αποκλεισμοί και διακρίσεις στο πλαίσιο της έρευνας (καταγωγή, φύλο, θρησκεία, εθνικότητα κ.λπ.).
  8. Οι συμμετέχοντες πρέπει να ενημερώνονται πλήρως για τις συνθήκες και τη διαδικασία της έρευνας, ώστε να δίνουν την έγγραφη συγκατάθεσή τους πριν τη συμμετοχή σε κάποιο ερευνητικό πρόγραμμα (Δήλωση συγκατάθεσης).
  9. Η δήλωση συγκατάθεσης (ΔΣ) γράφεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα. Υπογράφεται από κάθε συμμετέχοντα και για τα άτομα που δεν είναι σε θέση να υπογράψουν (ανήλικα άτομα, άτομα με ειδικές ανάγκες) ενημερώνονται και υπογράφουν οι γονείς - κηδεμόνες. Αν η έρευνα είναι διαχρονική θα χρειαστεί ανανέωση της συγκατάθεσης. Για φωτογραφίες και άλλο οπτικοακουστικό υλικό χρειάζεται σχετική άδεια (συμμετέχοντες, σχολείο, σύλλογος, γονείς – κηδεμόνες κ.λπ.).
  10. Η έρευνα σε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών απαιτεί συνεργασία και άδεια από τους γονείς - κηδεμόνες ή από τους δασκάλους ή προπονητές, ανάλογα με την περίπτωση. Αν η διαδικασία εμπίπτει στις καθημερινές αρμοδιότητες των εκπαιδευτικών ή των προπονητών, τότε η συνεργασία μπορεί γίνει απ' ευθείας με τους δασκάλους ή τους προπονητές. Οι γονείς ή οι κηδεμόνες των παιδιών πρέπει να ενημερωθούν προκαταβολικά για την επικείμενη έρευνα και να συνεχίσουν να ενημερώνονται για κάθε πρόβλημα που προκύπτει κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας. Δικαίωμα των γονέων είναι να ζητήσουν να τους γίνουν γνωστά τα δεδομένα που αφορούν στο παιδί τους.
  11. Κατά τη διεξαγωγή έρευνας σε ειδικούς πληθυσμούς (π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες, άτομα με νοητικά προβλήματα, εξαρτημένα άτομα, φυλακισμένους, αναρχικούς, φιλάθλους, οπαδούς ομάδων κ.λπ.) πρέπει να υπάρχει μέριμνα για όλες τις νόμιμες διαδικασίες, τη σωστή προσέγγιση, την υπεράσπιση των δικαιωμάτων και την προστασία των συμμετεχόντων.
  12. Η δήλωση συγκατάθεσης δεν απαλλάσσει τους ερευνητές από την ευθύνη να προστατέψουν από κάθε κίνδυνο τους συμμετέχοντες, τόσο κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας όσο και μελλοντικά.
  13. Αν οι συμμετέχοντες χρησιμοποιήσουν κωδικό ή αρχικά, τότε, καταγράφεται ο κωδικός/αρχικά και το ονοματεπώνυμο σε εμπιστευτική λίστα που φυλάσσεται στα αρχεία του υπεύθυνου καθηγητή. Η καταγραφή αυτή θα είναι χρήσιμη για να δοθούν απαντήσεις σε προσωπικά ζητήματα.
  14. Πρέπει να υπάρχει μέριμνα για την παρουσία γιατρού, ψυχολόγου κ.λπ. όπου κρίνεται απαραίτητο. Ο γιατρός ενημερώνεται για τη μεθοδολογία της έρευνας και τους πιθανούς κινδύνους, εξετάζει το ιατρικό ιστορικό των συμμετεχόντων και συναινεί στη συμμετοχή τους.
  15. Η έρευνα σε εξωτερικούς χώρους θα πρέπει να αποφεύγεται, όταν οι συνθήκες είναι δυσμενείς (π.χ. αυξημένη ρύπανση, υψηλή θερμοκρασία).
  16. Απαγορεύεται κάθε έρευνα που προβλέπει χρήση ουσιών (ντοπάρισμα) για τη βελτίωση της σωματικής και ψυχικής απόδοσης των αθλητών.
  17. Πρέπει να αποφύγετε κάθε προκατάληψη σε όλα τα σημεία της έρευνας (σχεδιασμό, συλλογή και ερμηνεία των δεδομένων).
  18. Στις έρευνες που διεξάγονται με χρηματοδοτούμενα προγράμματα πρέπει να αναφέρονται οι φορείς χρηματοδότησης.
  19. Οι χορηγοί ενημερώνονται από τους ερευνητές μόνο σε θέματα σχεδιασμού και τελικών αποτελεσμάτων.
  20. Οι χρηματοδοτήσεις πρέπει να εξυπηρετούν τους σκοπούς της επιστήμης και να μην υπάρχει εκμετάλλευση ως προς την προβολή συμφερόντων. Η κερδοσκοπία από μια έρευνα στον χώρο του Πανεπιστημίου είναι πράξη παράνομη και αντιδεοντολογική.
  21. Σκοπός της έρευνας είναι να προάγει την επιστημονική γνώση και όχι την καριέρα του ερευνητή

Διακήρυξη Helsinki. Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ αποδέχεται τη δήλωση του Helsinki της Παγκόσμιας Ιατρικής Εταιρίας για τη διεξαγωγή κλινικής έρευνας. Όταν η έρευνα περιλαμβάνει ασθενείς, οι ερευνητές συμμορφώνονται με τις αρχές που τίθενται στη διακήρυξη.

Προϋπόθεση για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή μιας έρευνας αποτελεί η ηθική συνείδηση όλων των υπευθύνων

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τίτλος προτεινόμενης έρευνας

Είδος έρευνας:

- Αναλυτική έρευνα (π.χ. Ιστορική, φιλοσοφική)   Ποιοτική έρευνα (π.χ. Εθνογραφική)
 Πειραματική έρευνα   Περιγραφική έρευνα   Άλλο (εξηγήστε):

Σκοπός της έρευνας

Σκοπιμότητα της μελέτης (Περιγράψτε εν' συντομία τα οφέλη από τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης μελέτης για την επιστημονική κοινότητα και το κοινωνικό σύνολο)

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων στη μελέτη (Ηλικία, φύλο, κριτήρια επιλογής / απόρριψης συμμετοχής, μέγεθος δείγματος)

Μεθοδολογικός σχεδιασμός της μελέτης (Περιγράψτε τα βασικά στάδια που θα ακολουθήσετε για τη διεξαγωγή της μελέτης σας)

Αναφερθείτε αναλυτικά στις μετρήσεις/αξιολογήσεις/καταγραφές που θα γίνουν στους συμμετέχοντες (είναι σημαντικό να αναφερθεί ποιος θα κάνει την κάθε μέτρηση/αξιολόγηση)

Χρονοδιάγραμμα διεξαγωγής της έρευνας (έναρξη, λήξη και ενδιάμεσα στάδια). Για παράδειγμα, προκαταρκτικές/πιλοτικές μετρήσεις, κύριες μετρήσεις-έναρξη, κύριες

μετρήσεις-λήξη, επεξεργασία δεδομένων, συγγραφή, κατάθεση εργασίας.

Έναρξη: [Click here to enter a date.](#)

Ενδιάμεσο στάδιο (παρακαλώ περιγράψτε): [Click here to enter a date.](#)

Ενδιάμεσο στάδιο (παρακαλώ περιγράψτε): [Click here to enter a date.](#)

Ενδιάμεσο στάδιο (παρακαλώ περιγράψτε): [Click here to enter a date.](#)

Ενδιάμεσο στάδιο (παρακαλώ περιγράψτε): [Click here to enter a date.](#)

Ενδιάμεσο στάδιο (παρακαλώ περιγράψτε): [Click here to enter a date.](#)

Ενδιάμεσο στάδιο (παρακαλώ περιγράψτε): [Click here to enter a date.](#)

Ενδιάμεσο στάδιο (παρακαλώ περιγράψτε): [Click here to enter a date.](#)

Λήξη: [Click here to enter a date.](#)

Ενημέρωση και έγγραφη συγκατάθεση των συμμετεχόντων*

Η πλήρης ενημέρωση των συμμετεχόντων για τον σκοπό, τη διαδικασία της έρευνας, τους πιθανούς κινδύνους καθώς και την αξιοποίηση των ευρημάτων είναι απαραίτητη πριν αυτοί δώσουν την έγγραφη συγκατάθεσή τους για τη συμμετοχή στην έρευνα.

Η έρευνα σε παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών απαιτεί συνεργασία και άδεια από τους γονείς - κηδεμόνες.

* Το έντυπο της έγγραφης συγκατάθεσης που θα δοθεί στους συμμετέχοντες, θα πρέπει να επισυνάπτεται ώστε η παρούσα αίτηση να θεωρηθεί πλήρης

Πώς θα προσεγγίσετε τους/τις συμμετέχοντες/σες (π.χ. με πρόσκληση, ανακοίνωση, άλλο);

Υπάρχουν κίνδυνοι για τους συμμετέχοντες κατά τη διαδικασία διεξαγωγής της μελέτης;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

.....

Αν **ΝΑΙ**, εξηγήστε ποιοι και πώς θα τους αντιμετωπίσετε.

Η έρευνά σας περιλαμβάνει έντονη σωματική άσκηση που ενδεχομένως να προκαλέσει δυσφορία ή σωματική βλάβη;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

.....

Αν **ΝΑΙ**, έχετε προηγούμενη εμπειρία στη διεξαγωγή των συγκεκριμένων μελετών και με ποιους τρόπους θα αντιμετωπίσετε τη συγκεκριμένη κατάσταση και τους ενδεχόμενους κινδύνους;

Αν **ΝΑΙ**, πως θα προστατεύσετε αυτά τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων;

Τι πληροφορίες θα δώσετε στους/στις συμμετέχοντες/σες όσον αφορά στα αποτελέσματα της έρευνας;

Συνεργασία με άλλους φορείς

Σε περίπτωση συνεργασίας με άλλους επιστημονικούς φορείς, αναφερθείτε στις αρμοδιότητες, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα όλων των εμπλεκόμενων ατόμων και φορέων.

Φορέας (Πανεπιστήμιο, Ίδρυμα, Εταιρεία)	Ονοματεπώνυμο και ιδιότητα (κύριος ερευνητής και όλων των συνεργατών)	Αρμοδιότητες/συνεισφορά στην έρευνα (σχεδιασμός, συγκέντρωση δεδομένων, ανάλυση δεδομένων, συγγραφή)

ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Έχουν ληφθεί, αν χρειάζονται, άδειες από αρμόδιους φορείς για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας; Ναι Όχι Δεν χρειάζονται για την παρούσα έρευνα
2. Συντρέχει στο πρόσωπο του ερευνητή οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων που θα απαγόρευε ή θα δυσχέραινε τη διεξαγωγή της έρευνας κατά τρόπο αντικειμενικό και επιστημονικά αδιάβλητο; Όχι Ναι
(εξηγήστε)_____
3. Δεσμεύομαι ότι θα τηρηθούν οι ειδικές διατάξεις που έχουν εφαρμογή στο συγκεκριμένο είδος έρευνας (π.χ. για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, επεμβατικές έρευνες)
Συμφωνώ Δεν συμφωνώ
4. Δεσμεύομαι ότι θα γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες ώστε να μην παραβιαστούν οι διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων
Συμφωνώ Δεν συμφωνώ
5. Δεσμεύομαι ότι θα γίνουν όλες οι απαιτούμενες ενέργειες ώστε να μην παραβιαστεί η νομοθεσία για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας
Συμφωνώ Δεν συμφωνώ
6. Δεσμεύομαι ότι η έρευνα θα διενεργηθεί με απόλυτο σεβασμό στην αξία του ανθρώπου και θα ακολουθηθούν οι γενικά αναγνωρισμένες αρχές προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας, της προστασίας της δημόσιας υγείας, της προστασίας του παιδιού και των ευαίσθητων ομάδων
Συμφωνώ Δεν συμφωνώ
7. Δεσμεύομαι ότι θα τηρηθούν σχολαστικά οι κανονισμοί ασφαλείας κατά τις μετρήσεις (αναφέρεται κυρίως σε πειραματικές μελέτες);
Συμφωνώ Δεν αφορούν την παρούσα έρευνα
8. Γνωρίζω και συμφωνώ ότι απαγορεύεται η λογοκλοπή και οποιαδήποτε άλλη οικειοποίηση ξένης πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και ότι δεν επιτρέπεται η νοθεία, η παραποίηση, η διαστρέβλωση, η παρερμηνεία και η απόκρυψη δεδομένων
Συμφωνώ Δεν συμφωνώ
9. Βεβαιώνω ότι έλαβα γνώση του κανονισμού Ερευνητικής Δεοντολογίας της ΣΕΦΑΑ Αθήνας και των βασικών αρχών ερευνητικής ηθικής και δεοντολογίας του ΕΚΠΑ και προτίθεμαι να τα ακολουθήσω
 Έλαβα γνώση και θα τα ακολουθήσω Δεν συμφωνώ

Ημερομηνία υποβολής αίτησης: .....

Υπογραφή κύριου ερευνητή: .....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Υπόδειγμα εντύπου δήλωσης συγκατάθεσης

(συμπληρώνεται από τους ερευνητές και υπογράφεται από τους συμμετέχοντες στην έρευνα, αφού ο ερευνητής τους ενημερώσει αναλυτικά για όλα τα παρακάτω)

- Ονοματεπώνυμο και ιδιότητα του ερευνητή που έχει την κύρια επιστημονική ευθύνη (π.χ. Ο/Η ..... σας προσκαλώ να συμμετάσχετε σε έρευνα που διεξάγεται στο πλαίσιο ερευνητικού έργου του Εργαστηρίου...», ή «στο πλαίσιο της διδακτορικής μου διατριβής» κ.ο.κ.) του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, της ΣΕΦΑΑ του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Η έρευνα γίνεται υπό την επίβλεψη του/της .....
- Η ερευνητική πρόταση έχει εγκριθεί με την υπ' αριθμ ..... απόφαση της Επιτροπής Ερευνητικής Δεοντολογίας-Βιοηθικής της Σχολής.

Επίσης:

- Τονίστε στους συμμετέχοντες ότι έχουν κάθε δικαίωμα να μην πάρουν μέρος στην έρευνα ή να διακόψουν όποτε θελήσουν.
- Δώστε λεπτομέρειες ως προς την ανωνυμία/εχεμύθεια/εμπιστευτικότητα των δεδομένων και τη χρήση κωδικού/αρχικών εξηγώντας τους λόγους.
- Σημειώστε τον χρόνο απασχόλησης των συμμετεχόντων.
- Ενημερώστε ότι τα αποτελέσματα της έρευνας ενδεχομένως να δημοσιευθούν σε επιστημονικά περιοδικά, ότι θα χρησιμοποιηθούν για διδακτικούς σκοπούς κ.λπ. και ότι όλοι μπορούν να έχουν δυνατότητα ενημέρωσης, είτε ο καθένας για τον εαυτό του ή για τα γενικά αποτελέσματα, αν επιθυμούν.
- Σημειώστε ότι η έρευνα γίνεται για καθαρά επιστημονικούς λόγους και ότι δεν υπάρχει εκμετάλλευση.
- Τονίστε ότι δεν υπάρχει (ή υπάρχει) άλλο όφελος για τους συμμετέχοντες πέραν της ικανοποίησης από τη συμμετοχή τους στο συγκεκριμένο επιστημονικό έργο.

- Τίτλος της εργασίας: .....
- Σκοπός της εργασίας: .....
- Οφέλη που θα προκύψουν από την εργασία: .....

Διαδικασία εργασίας:

- Περιγράψτε τι πρόκειται να κάνουν οι συμμετέχοντες.
- Εξηγήστε πώς θα συγκεντρώσετε τα δεδομένα (π.χ. όργανα μέτρησης, χώρος, επίβλεψη, μέτρα ασφαλείας).
- Χρόνος απασχόλησης.
- Κάνετε σαφές ότι δεν υπάρχουν ή υπάρχουν κίνδυνοι (π.χ. κόπωση, δυσφορία κ.λπ.).

Ευχαριστήστε τους συμμετέχοντες για τη συμμετοχή τους στην έρευνα.

Υπογραφή ερευνητή:.....

Ημερομηνία.....

Τηλέφωνο..... E-mail: .....

Δήλωση Συγκατάθεσης

Δηλώνω ότι: (α) διάβασα και κατανόησα το περιεχόμενο της έρευνας με τίτλο

.....

.....
η οποία διεξάγεται από επιστημονικό προσωπικό του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, της ΣΕΦΑΑ του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, (β) μου δόθηκε το δικαίωμα να αποφασίσω αν θα συμμετάσχω ή όχι, (γ) μου δόθηκε το δικαίωμα να κάνω διευκρινιστικές ερωτήσεις, (δ) η συμμετοχή μου είναι εντελώς εθελοντική, (ε) έχω δικαίωμα να διατηρήσω την ανωνυμία μου και (στ) έχω δικαίωμα να διακόψω όποτε θελήσω.

Όνοματεπώνυμο ή αρχικά ή κωδικός δηλούντος

.....

Υπογραφή .....

Υπογραφή γονέα ή κηδεμόνα ή άλλου νόμιμου υπευθύνου (ισχύει για τις ειδικές περιπτώσεις) ...

.....

Ημερομηνία .....

Υπογραφή ατόμου που πήρε τη συγκατάθεση .....

Σημείωση:

- Μην ξεκινήσετε την έρευνα αν δεν έχετε επιστολή αποδοχής από την Επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας-Βιοηθικής.
- Ενημερώστε αμέσως την Επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας-Βιοηθικής για κάθε πρόβλημα που ήθελε προκύψει κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Κατάλογος απαιτούμενων δικαιολογητικών:

1. Αίτηση προς την Επιτροπή Ερευνητικής Δεοντολογίας-Βιοηθικής
2. Δήλωση συγκατάθεσης
3. Αντίγραφα όλων των ερωτηματολογίων που θα χρησιμοποιηθούν στην έρευνα
4. Όποιο άλλο υλικό που κατά τη γνώμη σας θα εξυπηρετήσει το έργο της Επιτροπής.

Η αίτηση, η δήλωση συγκατάθεσης και τα επισυναπτόμενα έντυπα υποβάλλονται ηλεκτρονικά στη γραμματεία της επιτροπής στην ηλεκτρονική διεύθυνση: bioethics@phed.uoa.gr